

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΤΑΜΕΙΑΚΕΣ ΡΟΕΣ ΚΑΙ Δ.Λ.Π 7

Του

ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΕΝΕΛΑΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΝΕΓΚΑΚΗΣ Ι. ΧΡΗΣΤΟΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Λογιστική και Χρηματοοικονομική

Οκτώβριος 2018

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω καταρχάς όλο το διδακτικό προσωπικό του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας τόσο για την μετάδοση γνώσεων και ερεθισμάτων, όσο και για την σχεδόν καθημερινή τριβή και ανταλλαγή απόψεων κατά το διάστημα που πέρασε.

Ιδιαίτερα θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της εργασίας κ. Νεγκάκη Χρήστο, αφενός για τη στάση του και την συμπεριφορά του ως άνθρωπο και αφετέρου ως καθηγητή για την βοήθεια και τις συμβουλές που μου παρείχε έως το τέλος αυτής της διαδικασίας.

Δεν θα μπορούσα να παραλείψω τους συναδέλφους μου, που με την παρουσία τους το μάθημα ήταν το δυνατότερο επικοινωνιακό και ευχάριστο. Τέλος και σημαντικότερη όλων ήταν η απεριόριστη και πολύπλευρη στήριξη του οικογενειακού μου κύκλου στον οποίο οφείλω τα πάντα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού μου Διπλώματος στην Λογιστική και Χρηματοοικονομική του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ως θέμα επιλέχθηκαν οι ταμειακές ροές και το πρότυπο που σχετίζεται άμεσα με αυτές το Δ.Λ.Π 7. Ερέθισμα για την επιλογή αυτού του θέματος αποτέλεσε ένα μάθημα με τον κ. Νεγκάκη Χρήστο και ένα παράδειγμα που μας μετέφερε. Η εργασία αποτελείται ως επί το πλείστον από θεωρητικό κομμάτι δεν απουσιάζει όμως και το πρακτικό.

Η κατάσταση ταμειακών ροών είναι μία από τις πέντε οικονομικές καταστάσεις που οφείλουν να δημοσιεύουν οι εισηγμένες εταιρείες και δεν πρέπει να παραμελείται, αντιθέτως οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αντλήσουν σημαντικά οφέλη μέσα από την μελέτη της και σε συνδυασμό με τις λοιπές οικονομικές καταστάσεις να μεγιστοποιήσουν την πληροφόρηση που μπορούν να λάβουν.

Εντός της εργασίας γίνεται προσπάθεια διαχωρισμού, με επεξηγήσεις και παραδείγματα, εννοιών που συγχέονται συχνά, ιδίως από άτομα που δεν έχουν άμεση τριβή με οικονομικές έννοιες. Παράλληλα με την αρωγή του Δ.Λ.Π 7 δίνονται υποδείγματα και μεθοδολογία κατάρτισης της κατάστασης ταμειακών ροών, ενώ στην συνέχεια όσα έχουν ειπωθεί θεωρητικά παρουσιάζονται μέσω παραδειγμάτων με δεδομένα.

Στο τελευταίο σκέλος παρατίθενται συμπεράσματα και σχολιασμοί σχετικά με την μελέτη των ταμειακών ροών μέσα από την εργασία καθώς και προτάσεις που κατά την γνώμη μου θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο για μελλοντική ενασχόληση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....	2
Περίληψη.....	3
Περιεχόμενα.....	4
Κατάλογος Πινάκων.....	7
Κεφάλαιο 1° <i>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</i>	
1.1 Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	8
1.2 Στόχος-Ερευνητικά Ερωτήματα.....	9
Κεφάλαιο 2° <i>ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ</i>	
2.1 Εισαγωγή.....	10
2.2 Ταμειακές Ροές και Προβλεπτική Ικανότητα.....	10
2.2.1 Λοιποί Τομείς Μελέτης και Εφαρμογής των Ταμειακών Ροών.....	11
2.3 Σύνοψη κεφαλαίου.....	13
Κεφάλαιο 3° <i>ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ</i>	
3.1 Εισαγωγή.....	14
3.2 Ιστορική Αναδρομή.....	14
3.3 Σκοπός του Δ.Λ.Π 7 και της Κατάστασης Ταμειακών Ροών.....	15
3.4 Πεδίο Εφαρμογής.....	16
3.5 Ωφέλειες από την Πληροφόρηση για τις Ταμειακές Ροές.....	16
3.6 Ορισμοί.....	17
3.7 Ταξινόμηση Δραστηριοτήτων στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών.....	19
3.7.1 Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές ή Επιχειρηματικές Δραστηριότητες.....	20

3.7.2 Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες.....	21
3.7.3 Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες.....	23
3.8 Ταμειακές Ροές Λοιπών Περιπτώσεων.....	24
3.8.1 Ταμειακές Ροές σε Ξένο Νόμισμα.....	24
3.8.2 Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς και κοινοπραξίες.....	25
3.8.3 Απόκτηση και Διάθεση θυγατρικών και άλλων Επιχειρηματικών Μονάδων....	25
3.8.4 Τόκοι και Μερίσματα.....	27
3.8.5 Φόρος Εισοδήματος.....	28
3.8.6 Μη Ταμειακές Συναλλαγές.....	28
3.8.7 Έκτακτα Κονδύλια.....	29
3.8.8 Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις.....	29
3.9 Σύνοψη Κεφαλαίου.....	31

Κεφάλαιο 4° *ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ*

4.1 Εισαγωγή.....	32
4.2 Κατάταξη των Μετρητών σε Πηγές και Χρήσεις.....	32
4.3 Εμφάνιση των Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες.....	33
4.3.1 Εμφάνιση των Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες με χρήση της Άμεσης Μεθόδου.....	33
4.3.2 Εμφάνιση των Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες με χρήση της Έμμεσης Μεθόδου.....	35
4.4 Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες.....	38
4.5 Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες.....	39
4.6 Σύγκριση και Σχολιασμός των δύο Μεθόδων.....	40
4.7 Ανάλυση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών και Δείκτες.....	42

4.8 Σύνοψη Κεφαλαίου.....	44
---------------------------	----

Κεφάλαιο 5° *ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ*

5.1 Εισαγωγή.....	45
5.2 Κέρδη, Ταμειακά Διαθέσιμα, Ταμειακές Ροές.....	45
5.3 Σύντομη Εφαρμογή.....	46
5.4 Σύνοψη Κεφαλαίου.....	47

Κεφάλαιο 6° *ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ*

6.1 Εισαγωγή.....	49
6.2 Δεδομένα.....	49
6.3 Κατάσταση Ταμειακών Ροών με την Άμεση Μέθοδο.....	51
6.4 Κατάσταση Ταμειακών Ροών με την Έμμεση Μέθοδο.....	53
6.5 Σύνοψη Κεφαλαίου, Αριθμοδείκτες και Σχόλια.....	55

Κεφάλαιο 7° *ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ*

7.1 Εισαγωγή.....	56
7.2 Χρήσιμα Συμπεράσματα.....	56
7.3 Προτάσεις για μελλοντική Έρευνα.....	57
Βιβλιογραφία-Αρθρογραφία.....	58

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1: Αποτελέσματα Χρήσης.....	32
Πίνακας 2: Κατάταξη Μετρητών σε Πηγές και Χρήσεις Κεφαλαίου.....	35
Πίνακας 3: Υπόδειγμα Κατάστασης Λειτουργικών Ταμειακών Ροών με χρήση Άμεσης Μεθόδου.....	37
Πίνακας 4: Υπόδειγμα Κατάστασης Λειτουργικών Ταμειακών Ροών με χρήση Έμμεσης Μεθόδου.....	39
Πίνακας 5: Υπόδειγμα Κατάστασης Επενδυτικών Ταμειακών Ροών.....	40
Πίνακας 6: Υπόδειγμα Κατάστασης Χρηματοοικονομικών Ταμειακών Ροών.....	46
Πίνακας 7: Διαδοχικοί Ισολογισμοί.....	49
Πίνακας 8: Αποτελέσματα Χρήσης.....	50
Πίνακας 9: Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες, Άμεση Μέθοδος.....	51
Πίνακας 10: Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες.....	52
Πίνακας 11: Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες.....	52
Πίνακας 12: Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες, Έμμεση Μέθοδος.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Η έναρξη εφαρμογής των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων από το 2005 και έπειτα επέφερε σημαντικές αλλαγές στον τρόπο παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, καθώς όσες επιχειρήσεις τα εφαρμόζουν είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν και την Κατάσταση Ταμειακών Ροών, η οποία αποτελεί μεταξύ άλλων, μία εκ των πέντε βασικών οικονομικών καταστάσεων που ορίζονται από τα Δ.Λ.Π.

Οι Ταμειακές Ροές παρέχουν πληροφορίες για την μεταβολή της καθαρής περιουσίας και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία μιας οντότητας. Με απλούστερα λόγια θα έλεγε κανείς ότι είναι το ποσό των χρημάτων που εισρέει σε μια οντότητα και το ποσό των χρημάτων που εξέρχεται από αυτήν. Η εισροή μετρητών αποτελεί το κάυσιμο μιας οντότητας και μπορεί να προέρχεται από διάφορες πηγές, τις οποίες θα αναλύσουμε στην συνέχεια. Για αυτό τον λόγο εξετάζεται μέσω των Ταμειακών Ροών την ικανότητα μιας οντότητας να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έτσι ώστε να εξασφαλίζει την βιωσιμότητα της. Πρέπει να τονιστεί ότι η Κατάσταση Ταμειακών Ροών αποτελεί ένα σημαντικό κριτήριο και εργαλείο για την σύγκριση και εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις επιδόσεις της οντότητας συγκριτικά με τον ανταγωνισμό και συμπληρώνει παράλληλα την εικόνα της σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες επίσημες οικονομικές καταστάσεις που δημοσιεύονται.

Πολύ βιαστικά θα έλεγε κανείς ότι το κέρδος είναι το παν, ότι όλα τα υπόλοιπα έρχονται σε δεύτερη μοίρα και για αυτό πολλοί κοιτάνε αμέσως τα Αποτελέσματα Χρήσης. Όμως αυτά μπορούν να δεχτούν “μαγειρέματα” θα λέγαμε λαϊκά από τους αρμόδιους σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέσω διάφορων τεχνικών ή ακόμα και σφαλμάτων που μπορεί να έχουν συμπεριληφθεί στον υπολογισμό τους. Αυτό όμως που δεν μπορεί εύκολα να αλλοιωθεί είναι τα μετρητά, διότι έτσι κοιτάμε απευθείας στο ταμείο και την καρδιά της οντότητας. Θερμός υποστηρικτής της εξέτασης των μετρητών αποτελεί ένας εκ των

σπουδαιότερων διαχειριστών κεφαλαίων, ο Warren Buffet και μάλλον κάτι ξέρει κρίνοντας τον εκ του αποτελέσματος. Τα προηγούμενα έρχονται να υποστηρίξουν οικονομικά σκάνδαλα των τελευταίων δεκαετιών, καθώς πολλές οντότητες εμφάνιζαν υπεραισιόδοξα αποτελέσματα όμως τελικά δεν κατείχαν σχεδόν τίποτε στην πραγματικότητα. Όλα αυτά έχουν καταστήσει πλέον την μελέτη των ταμειακών ροών και τους δείκτες ταμειακών ροών βασικότατα εργαλεία της εποχής μας.

1.2 Στόχος-Ερευνητικά Ερωτήματα

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση όσο το δυνατόν περισσότερων πτυχών της Κατάστασης ταμειακών ροών, σε θεωρητικό αλλά και πρακτικό επίπεδο και να αποτελέσει ένα λιθαράκι ανάμεσα στην ήδη υπάρχουσα πληροφόρηση για κάποιον που θα ήθελε να αντλήσει πληροφορίες σχετικά με τις ταμειακές ροές. Αρχικά θα αναφερθούμε στην βιβλιογραφία που μελετήθηκε για το θέμα, θα παρουσιαστούν ορισμένα πολύ σημαντικά άρθρα και έπειτα με τις πληροφορίες που αντλήσαμε από όλη τη διαθέσιμη βιβλιογραφία ξεκινάει η παρουσίαση του αντικειμένου και η επεξήγηση του, αρχικά, σε ποιοτικό πλαίσιο. Με την θεωρητική παρουσίαση του Δ.Λ.Π 7 και των ταμειακών ροών θα μπορέσουμε να απαντήσουμε ερωτήματα όπως:

- Τι είναι Ταμειακές Ροές
- Ποια τα κύρια σημεία του Δ.Λ.Π 7
- Τι πληροφόρηση προσφέρουν
- Από ποιους μελετούνται
- Ποια τα είδη των Ταμειακών Ροών

Στην συνέχεια αφού θα έχουν γίνουν κατανοητές ορισμένες έννοιες, θα μας επιτραπεί να προχωρήσουμε και στο ποσοτικό μέρος. Εκεί θα γίνει αναφορά στις δύο μεθόδους που δύναται να παρουσιαστεί η Κατάσταση Ταμειακών Ροών με αριθμητικά δεδομένα για καλύτερη κατανόηση, ενώ τέλος θα προβούμε σε εξαγωγή συμπερασμάτων και πιθανών μελλοντικών ερωτημάτων που θα προκύψουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1. Εισαγωγή

Σημαντική πηγή άντλησης πληροφοριών σχετικά με το θέμα των ταμειακών ροών αποτέλεσε η μελέτη ξένων άρθρων δημοσιευμένα σε διαδικτυακά επιστημονικά περιοδικά αλλά και γνωστές ιστοσελίδες οικονομικού περιεχομένου. Στο παρόν κεφάλαιο θα γίνει αναφορά στα σημαντικότερα εξ' αυτών, ενώ η αναζήτηση περιορίστηκε σε χρονικό πλάνο εντός της τελευταίας δεκαετίας ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο επίκαιρη.

2.2 Ταμειακές ροές και προβλεπτική ικανότητα

Οι Farshadfar και Monem (2013), οι οποίοι εξετάζουν τον βαθμό που οι ταμειακές ροές συμβάλλουν στην ικανότητα πρόβλεψης των μελλοντικών κερδών και ταμειακών ροών. Απόρροια της μελέτης τους φανερώνει ότι οι λειτουργικές ταμειακές ροές σε δεδουλευμένη βάση είναι χρησιμότερες των κερδών, ενώ παράλληλα παρουσιάζει ότι το μέγεθος του τομέα και της ίδιας της οντότητας επηρεάζουν το μέγεθος του λειτουργικού κύκλου των μετρητών.

Στην συνέχεια ο Balinski (2014), αναλύει κατά πόσο η ανάλυση των ταμειακών ροών δύναται να είναι χρήσιμη για την εκτίμηση των κερδών, όταν η ποιότητα αυτών είναι χαμηλή. Κατά γενική ομολογία όταν η ποιότητα των κερδών είναι χαμηλή είναι σύνηθες φαινόμενο να γίνεται χρήση των ταμειακών ροών για την εκτίμηση των κερδών. Ωστόσο ο Balinski ισχυρίζεται πως δεν αποκαλύπτονται οι προβλέψεις των ταμειακών ροών όταν η ποιότητα των κερδών είναι χαμηλή. Μάλιστα διαπιστώνει ότι όσο πιο μειωμένη είναι η ποιότητα των κερδών, τόσο πιο ανακριβείς είναι και οι προβλέψεις των ταμειακών ροών σχετικά με την εκτίμηση των κερδών. Συνεπώς όταν η ποιότητα των κερδών είναι χαμηλή καταλήγει στο γεγονός πως οι ταμειακές ροές δεν είναι αξιόπιστες προκειμένου να βοηθήσουν τους επενδυτές.

Έπειτα το 2015 οι Qinghao Mao και Yangxin Yu, εξετάζουν τις οικονομικές επιπτώσεις των προβλέψεων των ταμειακών ροών μελετώντας τον τρόπο με τον οποίο ο εξωτερικός έλεγχος ανταποκρίνεται στις προβλέψεις των ταμειακών ροών. Ειδικότερα τονίζουν πως οι προβλέψεις των ταμειακών ροών παρέχουν περισσότερες πληροφορίες απο την απλή μελέτη των κερδών και συνεπώς οδηγούν σε καλύτερη αποκρυπτογράφηση και παρακολούθηση των οικονομικών καταστάσεων από τον εξωτερικό έλεγχο. Ακόμη αναφέρεται ότι ένα αξιόπιστο πληροφοριακό περιβάλλον καθιστά υψηλότερη την ποιότητα των κερδών, έτσι ο εσωτερικός έλεγχος συνδράμει και μειώνει το κόστος του εξωτερικού ελέγχου. Τα ευρήματα της έρευνας φανερώνουν ότι η πρόβλεψη των ταμειακών ροών περιορίζει την χειραγώγηση των κερδών, μειώνει τον κίνδυνο αναξιοπιστίας και ενισχύει την χρηματοοικονομική πληροφόρηση της οντότητας.

2.2.1 Λοιποί Τομείς Μελέτης και Εφαρμογής των Ταμειακών Ροών

Επόμενο άρθρο είναι αυτό των Nason και Patel, το 2016, αναφέρουν ότι στον κόσμο των οικονομικών αλλά και στον τομέα των επιχειρησέων είναι σύνηθες φαινόμενο να λέμε ότι το ρευστό είναι ο βασιλιάς και τέτοιου είδους συναφείς εκφράσεις. Ωστόσο οι προαναφερθείς οικονομολόγοι θέτουν ένα δίλημμα ανάμεσα στην φύλαξη μετρητών ή στην επένδυση αυτών σε πιθανές ευκαιρίες σε διάστημα οικονομικής κρίσης. Για να εξάγουν συμπεράσματα χρησιμοποίησαν ένα δείγμα εξήντα εισηγμένων εταιρειών κατά τα έτη 2004-2010 οι οποίες έκανα διαφύλαξη μετρητών και παρατηρήθηκε πως τα οφέλη από αυτήν τους την ενέργεια ήταν μεγαλύτερα προ κρίσης ενώ μετέπειτα κατα την διάρκεια της ύφεσης άρχισαν να μειώνονται.

Την ίδια χρονιά οι Glaum, Schmidt και Schnurer αναπτύσσουν ένα μοντέλο καθοριστικών παραγόντων της αντίληψης των μάνατζερ για την πρόβλεψη των ταμειακών ροών σε σχέση με την ποιότητα των δεδομένων, τους πόρους που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση πρόβλεψης και τους στόχους της εκάστοτε οντότητας. Η ανάλυση τους έλαβε θέση σε μια πολυεθνική βιομηχανική εταιρεία με τη μέθοδο του ερωτηματολογίου και τα διευθυντικά στελέχη φάνηκε να προτιμούν περισσότερο την άμεση μέθοδο έναντι της έμμεσης. Παρόλ' αυτά το μοντέλο τους εκτίμησε ότι σύμφωνα με τις μεταβλητές που χρησιμοποιήθηκαν, την υποτιθέμενη σχέση μεταξύ τους και εκτιμώμενες επιδράσεις τους φανέρωσε πως και οι δύο μέθοδοι είναι εξίσου κατάλληλες για την πρόβλεψη της ποιότητας των ταμειακών ροών.

Προχωρώντας στο 2017 οι D. Stice, E. K. Stice και J. D. Stice στο άρθρο τους τονίζουν ότι τα κέρδη δεν φανερώουν πάντα τις αληθείς οικονομικές επιδόσεις μιας οντότητας καθώς δεν συμπίπτουν συνήθως με το χρονοδιάγραμμα των ταμειακών ροών. Συμπαιρύνουν πως πολλές οντότητες που φαινομενικά είναι υγιείς οδηγούνται στο κλείσιμο, ιδιαίτερα σε φάση εκκίνησης γιατί δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη οι ταμειακές ροές και το timing μεταξύ εισροών και εκροών των μετρητών. Παράλληλα επισημαίνουν ότι οι μάνατζερ οντοτήτων που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα καταναλώνουν πολύ χρόνο στην επιλύση αυτών και αποσπώνται από τη μελέτη και εφαρμογή των στρατηγικών αποφάσεων για το μέλλον, με αποτέλεσμα να δυσχαιρένεται η κατάσταση.

Την ίδια χρονιά στην γειτονική χώρα Τουρκία στην έρευνα Kadioglu & Kilic & Yilmaz, εξετάστηκε αν οι ελεύθερες ταμειακές ροές επηρεάζουν την επίδοση των επιχειρήσεων. Η μελέτη χρησιμοποίησε πίνακα παλινδρόμησης και δείγμα 2175 παρατηρήσεων από 370 επιχειρήσεις με έδρα την Borsa της Κωνσταντινούπολης για την περίοδο 2009-2015. Με έκπληξη παρατηρήθηκε πως όσο μεγαλύτερες είναι οι ελεύθερες ταμειακές ροές στην διάθεση των μάνατζερ τόσο μικρότερη είναι και η επίδοση.

Ερχόμενοι στην φετινή χρονιά, στο άρθρο Qian και Mans, γίνεται έρευνα σε κινέζικες εταιρείες βιομηχανικού κλάδου, για το διάστημα 2001-2006 για το αν οι διακυμάνσεις των ταμειακών ροών επηρεάζουν τον τομέα έρευνας και ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα τους φανερώουν ότι πράγματι οι ταμειακές ροές παίζουν ρόλο και σε αυτό το κομμάτι των επιχειρήσεων μαζί με παράγοντες όπως την στρατηγική της διοίκησης και τους θεμελιώδεις στόχους της.

Τέλος στο άρθρο Moez & Amina, γίνεται αναφορά για την υπερ-επένδυση των ελεύθερων ταμειακών ροών που αποτελεί ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα στην οικονομική κουλτούρα των επιχειρήσεων. Σκοπός της μελέτης τους είναι να εξετάσουν την υπερβολική αισιοδοξία των μάνατζερ στην για την υπέρ-επένδυση των των ελεύθερων ταμειακών ροών σε δείγμα 150 επιχειρήσεων στις ΗΠΑ για την περίοδο 1995-2012. Τα αποτελέσματα τους φανερώουν μια θετική και σημαντική αλληλοσυσχέτιση μεταξύ αυτής της αυτοπεποίθησης και της επένδυσης των ελεύθερων ταμειακών ροών. Ακόμα πιο θετική συσχέτιση παρατηρήθηκε όταν οι μάνατζερ είναι όλο και πιο αισιόδοξοι ενώ τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν ότι οι επενδυτικές στρεβλώσεις συνδέονται με χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς και μεροληψίες.

2.3 Σύνοψη κεφαλαίου

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάστηκε το σημαντικότερο μέρος της βιβλιογραφικής επισκόπησης που αποτέλεσε πηγή μελέτης αλλά και έμπνευσης παράλληλα φανερώνοντας την σημαντικότητα των ταμειακών ροών καθώς έχουν εφαρμογή σχεδόν σε όλα τα μήκη και πλάτη μιας οντότητας. Έπειτα γίνεται αναφορά στα βασικότερα συγράμματα μεταξύ άλλων που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφόρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 Εισαγωγή

Το κεφάλαιο αυτό αναφέρεται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 7 «Καταστάσεις Ταμειακών Ροών» βάση του οποίου ορίζεται το σύνολο των κανόνων που ακολουθείται για την σύνταξη των Καταστάσεων Ταμειακών Ροών. Οι Καταστάσεις Ταμειακών Ροών παρέχουν στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων, πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα μιας οντότητας να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα, το χρόνο και τη βεβαιότητα της δημιουργίας των διαθεσίμων αυτών, καθώς και τις απαραίτητες πληροφορίες για τη χρήση αυτών από τη διοίκηση της οντότητας. Επίσης σε αυτό το κεφάλαιο εμβαθύνουμε στην ερμηνεία πιο σύνθετων ορισμών όπως αυτοί αποδίδονται από το πρότυπο που θα μας βοηθήσουν στο επόμενο κεφάλαιο να κατανοήσουμε τα παραδείγματα των μεθόδων κατάρτισης των Καταστάσεων Ταμειακών Ροών.

3.2 Ιστορική αναδρομή

Το Δ.Λ.Π 7 «Καταστάσεις Ταμειακών Ροών» αναθεωρήθηκε το 1992 και αντικατέστησε το Δ.Λ.Π 7 «Κατάσταση Μεταβολών της Χρηματοοικονομικής Θέσης» που είχε εγκριθεί από το 1977. Έκτοτε τελευταία ανανέωση του προτύπου πραγματοποιήθηκε το με τον κανονισμό ΕΚ 1126/2008, όπου το σύνολο των προτύπων ενσωματώθηκε σε ένα ενιαίο κείμενο. Το ενημερωμένο αυτό πρότυπο ξεκίνησε να εφαρμόζεται για οικονομικές καταστάσεις λογιστικών περιόδων από την 1^η Ιανουαρίου του 1994 και μετέπειτα.

Στην χώρα μας η πρώτη απόπειρα εφαρμογής των προτύπων έγινε στις 20 Μαρτίου το 2002 με τον Ν.2992/2002 που θα οδηγούσε σε σημαντική αύξηση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων. Ο νόμος προέβλεπε την εφαρμογή των προτύπων υποχρεωτικά για τις Ανώνυμες Εταιρείες που οι μετοχές τους ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών και προαιρετικά για τις από τις λοιπές εταιρείες που είχαν την μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας και ελέγχονταν τακτικά από το ΣΟΕΛ. Στην προσπάθεια εφαρμογής των προτύπων παρουσιάστηκαν προβλήματα με την Ελληνική Νομοθεσία γεγονός που καθυστέρησε την εφαρμογή των προτύπων ως το 2005.

3.3 Σκοπός του Δ.Λ.Π 7 και της Κατάστασης Ταμειακών Ροών¹

Σκοπός Κατάστασης Ταμειακών Ροών είναι η παροχή πληροφοριών σχετικά με τις ιστορικές μεταβολές στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα μιας οντότητας κατά την διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

Σύμφωνα με το πρότυπο οι ταμειακές ροές κάθε οντότητας ταξινομούνται και παρουσιάζονται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες: λειτουργικές ή επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές.

Οι ενδιαφερόμενοι των οικονομικών καταστάσεων, είτε είναι στελέχη εντός της οντότητας, είτε είναι άτομα εκτός αυτής, ενδιαφέρονται για την ικανότητα και τον τρόπο με τον οποίο δημιουργούνται ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αλλά και πως χρησιμοποιούνται. Με αυτό τον τρόπο παρέχονται χρήσιμα συμπεράσματα για την βιωσιμότητα της και την ικανότητα να αποπληρώνει τις υποχρεώσεις της, να πετυχαίνει τους στόχους της και να ικανοποιεί τους μετόχους της. Ακόμα φανερώνεται η ποιότητα των κερδών και οι πηγές από τις οποίες πηγάζουν, γεγονός πάρα πολύ σημαντικό για την λειτουργία και αξιολόγηση της οντότητας, ενώ παράλληλα παρέχονται πληροφορίες για την ρευστότητα και για την εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών. Τέλος σκοπός της Κατάστασης Ταμειακών Ροών είναι να συμβάλει στην πληροφόρηση που αντλείται από το σύνολο των υποχρεωτικών οικονομικών καταστάσεων που δημοσιεύονται και να τις συμπληρώσει με τα δικά της χαρακτηριστικά με ταυτόχρονη αύξηση της συγκρισιμότητας των στοιχείων που είναι διαθέσιμα.

---

¹ Grant Thornton, (2004), Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

3.4 Πεδίο Εφαρμογής

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει η Κατάσταση Ταμειακών Ροών αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα των οικονομικών καταστάσεων που δημοσιεύονται από μια οντότητα για ορισμένη χρονική περίοδο.

Οι χρήστες, εξωτερικοί και μη, των οικονομικών καταστάσεων ενδιαφέρονται για το πως η οικονομικής οντότητα δημιουργεί και διαχειρίζεται τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα της. Αυτό είναι άσχετο από την δραστηριότητα της οντότητας και ανεξάρτητο αν τα ταμειακά διαθέσιμα μπορούν να αποτελέσουν προϊόν της, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. Κάθε οικονομική οντότητα χρειάζεται ταμειακά διαθέσιμα για την διεκπαιρέωση των δραστηριοτήτων της, την κάλυψη υποχρεώσεων και την παροχή οφελειών απέναντι στους επενδυτές της.²

3.5 Ωφέλειες από την Πληροφόρηση για τις Ταμειακές Ροές

Η κατάσταση Ταμειακών Ροών όταν χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες οικονομικές καταστάσεις, παρέχει πληροφορίες που επιτρέπουν στους χρήστες να εκτιμούν τις μεταβολές στα ίδια κεφάλαια μίας οντότητας και την χρηματοοικονομική της δομή. Παρέχουν, επίσης, πληροφόρηση σχετικά με τις δυνατότητες της οντότητας να επηρεάζει τα ποσά και τον χρόνο των ταμειακών ροών, προκειμένου να τις προσαρμόζει στην αλλαγή των συνθηκών της αγοράς και των ευκαιριών που ανακύπτουν.

Οι πληροφορίες για τις ταμειακές ροές είναι χρήσιμες:

- Στην εκτίμηση της δυνατότητας της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα.
- Στην αύξηση της συγκρισιμότητας ανάμεσα στην απόδοση της παρουσιαζόμενης οντότητας σε σχέση με τις υπόλοιπες. Η αύξηση αυτή επιτυγχάνεται μέσω του

---

² Πετράκης Π. Ε., (2010), Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

περιορισμού των επιδράσεων που προέρχονται από τη χρησιμοποίηση διαφορετικών λογιστικών χειρισμών για τις ίδιες συναλλαγές και οικονομικά γεγονότα.

- Οι προηγηθείσες πληροφορίες για τις ταμειακές ροές χρησιμοποιούνται συχνά ως ένδειξη του ποσού, του χρόνου και της βεβαιότητας των μελλοντικών ταμειακών ροών.³

Η Κατάσταση των ταμειακών ροών είναι ιδιαίτερα σημαντική τόσο για τους χρήστες όσο και για τους διοικούντες της οντότητας. Το ενδιαφέρον και των δύο μερών επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της οντότητας:

- να ρευστοποιεί τα κέρδη της.
- να πληρώνει μερίσματα.
- να χρηματοδοτεί επενδύσεις που θα φέρουν επιπρόσθετες ταμειακές ροές.
- να διακανονίζει υποχρεώσεις.
- να συνεχίζει τη δραστηριότητα της.
- να καταβάλλει μερίσματα.⁴

Τέλος είναι σημαντικό να τονισθεί πως αν μια οντότητα επικεντρωθεί έντονα στη διαχείριση των ταμειακών της ροών, μπορεί να επιτύχει βελτιωμένα αποτελέσματα εξασφαλίζοντας χαμηλότερο κόστος δανεισμού⁵, ενώ δεν πρέπει να αμελήσουμε το γεγονός ότι οι ελεύθερες ταμειακές ροές (FCF) κερδίζουν όλο και περισσότερο έδαφος ως δείκτης μελέτης έναντι των καθαρών κερδών προ τόκων, φόρων, αποσβέσεων και χρεολυσίων (EBITDA) στις διεθνείς αγορές διότι ένας επενδυτής μπορεί να κάνει αποτίμηση μιας εταιρείας υπολογίζοντας τις ταμειακές της ροές σε ετήσια βάση, καθώς στην ουσία αυτή είναι η ροή μετρητών που αγοράζει.

3.6 Ορισμοί

Πριν την αναλυτική παρουσίαση των απαιτήσεων του Δ.Λ.Π 7, είναι χρήσιμο να παρατεθούν ορισμένες βασικές έννοιες οι οποίες σχετίζονται με το πρότυπο και θα βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση όσων αναφέρονται παρακάτω.

---

³ Grant Thornton, (2004), Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

⁴ Βλάχος Χ., Λουκά Λ., (2007), Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Εκδόσεις Global Training, Αθήνα

⁵ The Association of International Accountants (AIA), 2006, International Financial Reports, EPTC PUBLICATIONS LIMITED

- **Ταμειακά διαθέσιμα:** Είναι τα μετρητά που βρίσκονται στο ταμείο της οντότητας καθώς και οι καταθέσεις της, αν υπάρχουν, οι οποίες μπορούν να αναληφθούν άμεσα.⁶
- **Ταμειακά ισοδύναμα:** είναι οι βραχυπρόθεσμες, υψηλής ρευστότητας επενδύσεις που είναι άμεσα μετατρέψιμες σε συγκεκριμένα ποσά ταμειακών διαθεσίμων και που υπόκεινται σε ασήμαντο κίνδυνο μεταβολής της αξίας τους. Τα ταμειακά ισοδύναμα κατέχονται από την επιχείρηση για την αντιμετώπιση των βραχυχρόνιων ταμειακών αναγκών της και όχι για επένδυση ή για άλλου σκοπούς.

Οι συμμετοχές στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων δεν θεωρούνται ταμειακά ισοδύναμα. Εξαιρέση αποτελούν οι προνομιούχες μετοχές που αγοράστηκαν λίγο πριν τη λήξη τους και με συγκεκριμένη ημερομηνία εξαγοράς.

Πολλές επιχειρήσεις τηρούν αλληλόχρεους λογαριασμούς ή λογαριασμούς υπέρ-αναλήψεων. Οι λογαριασμοί αυτοί ανεξάρτητα από το υπόλοιπο που παρουσιάζουν θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα ταμειακά ισοδύναμα της επιχείρησης.⁶

- **Ταμειακές Ροές:** Είναι τόσο οι εισροές όσο και οι εκροές από τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ταμειακά ισοδύναμα. Υπάρχει διακριτική ευχέρεια στην επιχείρηση να κατατάσει τις εισπράξεις και τις πληρωμές από τόκους και μερίσματα στις ταμειακές ροές, αρκεί να χρησιμοποιείται παγίως η κατάταξη αυτή. Γενικά τα μερίσματα που καταβάλλονται στους μετόχους μπορούν να κατατάσσονται ή στις επιχειρηματικές ροές ή στις χρηματοοικονομικές ροές, ενώ οι πληρωμές από φόρους εισοδήματος κατατάσσονται συνήθως στις επιχειρηματικές ροές.⁷

---

⁶ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

⁷ Καραγιάννης Ι., Καραγιάννη Α. και Καραγιάννης Δ., (2018), Ασκήσεις-Θέματα ΕΛΠ, παραδείγματα, εφαρμογές στην πράξη, 3η έκδοση, Εκδοσεις Καραγιαννη, Θεσσαλονίκη

- **Λειτουργικές ή επιχειρηματικές δραστηριότητες:** Είναι οι κύριες δραστηριότητες που δημιουργούν έσοδα στην επιχείρηση καθώς και άλλες δραστηριότητες που δεν είναι επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές.⁸

- **Επενδυτικές δραστηριότητες:** Είναι οι δραστηριότητες που συνδέονται με την απόκτηση και τη διάθεση μακροπρόθεσμων στοιχείων του ενεργητικού και άλλων επενδύσεων που δεν περιλαμβάνονται στα ταμειακά ισοδύναμα.⁸

- **Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες:** Είναι οι δραστηριότητες που στο τέλος καταλήγουν να επιφέρουν μεταβολές στο μέγεθος και στη συγκρότηση των ιδίων κεφαλαίων και του δανεισμού της επιχείρησης.⁸

3.7 Ταξινόμηση Δραστηριοτήτων στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών⁹

Έχει επικρατήσει, χωρίς όμως να επιβάλλεται, οι δραστηριότητες μιας οντότητας να χωρίζονται σε τρεις βασικές κατηγορίες και να παρουσιάζουν τις ταμειακές ροές μιας περιόδου σύμφωνα με τις λειτουργικές, τις επενδυτικές και τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Έτσι οι χρήστες μπορούν ευκολότερα να εντοπίσουν τις πηγές των εισροών αλλά και τις χρήσεις των εκροών. Ωστόσο κάθε οντότητα αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση και δεν σημαίνει ότι πρέπει να εγκλωβιστεί σε κάποιο αυστηρό πλαίσιο αλλά μπορεί να πάρει βασικά χαρακτηριστικά και να τα προσαρμόσει με τρόπο τέτοιο που να εξυπηρετεί την ίδια και τον τρόπο λειτουργία της για να παρουσιάσει τις ταμειακές ροές. Επίσης πρέπει να τονισθεί ότι η κατηγοριοποίηση μιας συναλλαγής δεν είναι πάντοτε εύκολη. Ένα σχετικό παράδειγμα αποτελεί η ταμειακή

---

⁸ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

⁹ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

εξόφληση ενός δανείου διότι η δόση περιλαμβάνει τόκο και κεφάλαιο ταυτόχρονα, όπου ο τόκος αφορά λειτουργική δραστηριότητα ενώ το χρεολύσιο χρηματοδοτική δραστηριότητα.

3.7.1 Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές ή Επιχειρηματικές Δραστηριότητες¹⁰

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελούν ένδειξη της δυνατότητας ή αδυναμίας μιας επιχείρησης να παράγει χρηματικά διαθέσιμα, τα οποία χρησιμοποιεί για τη διατήρηση της παραγωγικής της δυνατότητας, τη χρηματοδότηση της επέκτασης της, καθώς και για πληρωμή των μερισμάτων στους μετόχους της.

Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες προέρχονται βασικά από τις κύριες δραστηριότητες δημιουργίας εσόδων της επιχείρησης, δηλαδή από συναλλαγές και άλλα γεγονότα που υπεισέρχονται στο προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή ζημίας.

Όταν εξετάζουμε την κατάσταση ταμειακών ροών, ειδικότερα των λειτουργικών δραστηριοτήτων, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη πάντα τις πολιτικές που εφαρμόζει η εκάστοτε οντότητα, τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται, το μέγεθος της και το ευρύτερο οικονομικό περιβάλλον. Το επιθυμητό και συνήθως φυσιολογικό για μια υγιή οντότητα είναι οι ταμειακές ροές να είναι θετικές, όμως υπάρχει περίπτωση να μην συμβαίνει πάντα κάτι τέτοιο. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο πρέπει να εξετάζεται πάντοτε ώστε να έρχονται στην επιφάνεια τα αίτια του και να μην κινδυνεύει η ομαλή λειτουργία της οντότητας.¹¹

Στις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες περιλαμβάνονται, ενδεικτικά οι ακόλουθες κατηγορίες συναλλαγών:

- Εισπράξεις απαιτήσεων που προέρχονται από πωλήσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών.
- Εξοφλήσεις υποχρεώσεων που προέρχονται από την προμήθεια εμπορευμάτων ή πρώτων υλών και την παροχή υπηρεσιών απαραίτητων για την άσκηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.
- Εισπράξεις από δικαιώματα εκμετάλλευσης, αμοιβές, προμήθειες και άλλα έσοδα.

¹⁰ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

¹¹ Mulford W. Charles & Comiskey E. Eugene, (2005), "Creative Cashflow Reporting, Uncovering Sustainable Financial Performance"

- Εισπράξεις και πληρωμές με μετρητά μιας ασφαλιστικής επιχείρησης για ασφάλιστρα, αποζημιώσεις, συντάξεις και άλλες ασφαλιστικές παροχές.
- Εισπράξεις και πληρωμές από συμβάσεις που κατέχονται για συναλλαγματικούς ή εμπορικούς σκοπούς.
- Πληρωμές μετρητών στο προσωπικό.
- Πληρωμές ενοικίων που καταβάλλονται για εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για την άσκηση των λειτουργικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης όπως ενοίκια για κτίρια που στεγάζεται η διοίκηση, μηχανήματα, αυτοκίνητα κ.α.
- Πληρωμές πάσης φύσεως φόρων π.χ ΦΠΑ, φόρο εισοδήματος, παρακρατούμενοι φόροι κτλπ, καθώς και ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλονται για λογαριασμό των εργαζομένων.

3.7.2 Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες¹²

Η ιδιαίτερη γνωστοποίηση των ταμειακών εκροών και εισροών για επενδυτικές δραστηριότητες είναι σημαντική, δεδομένου ότι αντιπροσωπεύει την έκταση κατά την οποία έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις, οι οποίες με τη σειρά τους θα δημιουργήσουν μελλοντικά έσοδα και ταμειακές εισροές.

Τα κυριότερα κονδύλια που περιλαμβάνονται στην κατάσταση ταμειακών ροών από επενδυτικές δραστηριότητες είναι ενδεχόμενες αγορές πάγιων στοιχείων του ενεργητικού, επιχειρήσεων, μετοχών ή αντίστροφες ροές από πωλήσεις επενδυτικών στοιχείων. Οι λόγοι οι οποίοι πραγματοποιούνται επενδυτικές δραστηριότητες και μια οντότητα δεν επιβιώνει μόνο βάση των λειτουργικών της δραστηριοτήτων ποικίλλουν. Πολλές φορές μια οντότητα πραγματοποιεί επενδύσεις για να επεκταθεί, για να αποκτήσει πρώτη ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών ή ακόμα προβαίνει σε εξαγορές για να αποτρέψει τον ανταγωνισμό στον κλάδο της. Όλες οι παραπάνω ενέργειες αποτελούν ταμειακές εκροές στο πλαίσιο επέκτασης ή ισχυροποίησης της οντότητας, αντίθετα αν αρχίσει και διαθέτει δικά της περιουσιακά στοιχεία τότε ναι μεν έχει ταμειακές εισροές, αλλά παρουσιάζει και μια συρρίκνωση.

¹² Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

Βέβαια κάθε οντότητα διαθέτει τη δική της επενδυτική πολιτική και όλες οι ενέργειες της πρέπει να μελετούνται για καλύτερη κατανόηση καθώς πάντα μπορεί να υπάρχει κάτι που δεν είναι αναγνωρίσιμο με την πρώτη ματιά. Για παράδειγμα μπορεί μια οντότητα να εμφανίζει πολύ καλούς δείκτες ρευστότητας, αλλά αυτό να οφείλεται σε συνεχή ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων της γεγονός που πρέπει να προβληματίσει τους ενδιαφερόμενους.¹³

Στις ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες, ενδεικτικά, περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες συναλλαγών:¹⁴

- Πληρωμές για αγορά ενσώματων παγίων και άλλων μακροπρόθεσμων απαιτήσεων π.χ συμμετοχών, χρεογράφων, δανείων σε τρίτους.
- Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων παγίων και άλλων μακροπρόθεσμων απαιτήσεων, καθώς και αποπληρωμές χορηγηθέντων δανείων.
- Εισπράξεις από τόκους, μερίσματα, μακροπρόθεσμες απαιτήσεις και συμμετοχές.
- Εισπράξεις από πωλήσεις συμμετοχών, χρεωστικών τίτλων άλλων επιχειρήσεων, καθώς και δικαιωμάτων σε κοινοπραξίες (πλην από εισπράξεις από χρηματοοικονομικά μέσα που θεωρούνται ως ταμειακά ισοδύναμα και από εκείνα που κατέχονται για συναλλακτικούς σκοπούς.
- Πληρωμές τοις μετρητοίς για συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και προθεσμιακές συμβάσεις, για συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης και συμβάσεις ανταλλαγών, εκτός αν οι συμβάσεις κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς ή οι πληρωμές τοις μετρητοίς κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.
- Εισπράξεις από συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και προθεσμιακές συμβάσεις, συμβάσεις δικαιωμάτων προαίρεσης και συμβάσεις ανταλλαγών, εκτός αν οι συμβάσεις κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς ή οι εισπράξεις κατατάσσονται στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Όταν μία σύμβαση συνάπτεται για αντιστάθμιση μιας συγκεκριμένης θέσης τότε οι ταμειακές ροές της σύμβασης κατατάσσονται κατά τον ίδιο τρόπο, όπως και οι ταμειακές ροές από της αντισταθμιζόμενης θέσης.

---

¹³ Νιάρχος Νικήτας (2004), "Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων", Εκδόσεις Σταμούλης

3.7.3 Ταμειακές Ροές απο Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες¹⁵

Οι χρηματοοικονομικές δραστηριότητες είναι αυτές που επιφέρουν μεταβολές στο μέγεθος και στη συγκρότηση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου καθώς και του δανεισμού της οντότητας.

Η ξεχωριστή εμφάνιση των χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων είναι σημαντική διότι επισημαίνεται ο τρόπος χρηματοδότησης της οντότητας, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην δυνατότητα προεκτίμησης απαιτήσεων πάνω στις μελλοντικές ταμειακές ροές από τους χρηματοδότες της.

Στις ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, ενδεικτικά περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες συναλλαγών:

- Εισπράξεις μετρητών από την έκδοση μετοχών ή άλλων συμμετοχικών τίτλων.
- Πληρωμές μερισμάτων κοινών και προνομιούχων μετοχών.
- Εισπράξεις μετρητών από την έκδοση χρεωστικών ομολόγων, δανείων, γραμματίων, ενυπόθηκων δανείων και άλλων βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων δανείων.
- Εκταμιεύσεις για αποπληρωμή δανείων.
- Πληρωμές του μισθωτή για την εξόφληση του υπολοίπου της χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Πληρωμές στους μετόχους ή εταίρους για να εξαγοραστούν οι μετοχές της επιχείρησης

---

¹⁵ Grant Thornton, 2004, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

3.8 Ταμειακές Ροές Λοιπών Περιπτώσεων

3.8.1 Ταμειακές Ροές σε Ξένο Νόμισμα¹⁶

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα μπορεί να αφορούν συναλλαγές της επιχείρησης με τρίτους όπως για παράδειγμα πληρωμή προμηθευτή εξωτερικού ή ταμειακές ροές μιας θυγατρικής του εξωτερικού. Οι χειρισμοί που προβλέπονται για ταμειακές ροές θυγατρικών εξωτερικού καθορίζονται από το Δ.Λ.Π 21 και αναλύονται σε αυτό.

Ως προς τις συναλλαγές της επιχείρησης που γίνονται σε συνάλλαγμα το Δ.Λ.Π 7 προβλέπει τα ακόλουθα:

- Οι συναλλαγές αυτές εμφανίζονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών στο νόμισμα λειτουργίας της επιχείρησης, αφού μετατραπεί η αξία του ποσού σε ξένο νόμισμα, στο νόμισμα λειτουργίας. Η μετατροπή αυτή θα γίνει με την ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία που γίνεται η ταμειακή ροή.
- Οι ταμειακές ροές μιας θυγατρικής που λειτουργεί σε ξένο νόμισμα θα μετατρέπονται στην συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του λειτουργικού και του ξένου νομίσματος όπως αυτή ορίζεται κατά την ημερομηνία της ταμειακής ροής.
- Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ή ζημιές που προέρχονται από μεταβολές στις ισοτιμίες των ξένων νομισμάτων δεν είναι ταμειακές ροές.
- Η επίδραση των μεταβολών αυτών στα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, παρουσιάζεται ξεχωριστά από τις ταμειακές ροές των τριών κύριων κατηγοριών, δηλαδή λειτουργικών, επενδυτικών και χρηματοοικονομικών, λόγω συμφωνίας των ταμειακών διαθεσίμων και ταμειακών ισοδυνάμων στην αρχή και στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου. Αυτό το ποσό παρουσιάζεται ξεχωριστά από τις ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και συμπεριλαμβάνει όποιες διαφορές,

---

¹⁶ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

στην περίπτωση που αυτές οι ταμειακές ροές είχαν παρουσιασθεί με τις κατά το τέλος της περιόδου συναλλαγματικές ισοτιμίες.

3.8.2 Επενδύσεις σε Θυγατρικές, Συγγενείς και Κοινοπραξίες¹⁷

Όταν η αναγνώριση μιας επένδυσης σε συγγενή ή σε θυγατρική γίνεται με τη χρήση της μεθόδου της Καθαρής Θέσης ή της μεθόδου του Κόστους, τότε η επενδύτρια επιχείρηση περιορίζει τις αναφορές της στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών, στις ταμειακές ροές μεταξύ αυτής και της συγγενούς ή της θυγατρικής.

Μια επιχείρηση που παρουσιάζει τα δικαιώματα της σε μια από κοινού ελεγχόμενη επιχείρηση με τη χρησιμοποίηση της αναλογικής ενοποίησης, συμπεριλαμβάνει στη δική της ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών, το αναλογικό μερίδιο της από τις ταμειακές ροές της από κοινού ελεγχόμενης επιχείρησης.

Μια επιχείρηση που παρουσιάζει μία τέτοια επένδυση με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου της Καθαρής Θέσης, συμπεριλαμβάνει στη δική της Κατάσταση Ταμειακών Ροών:

- Τις ταμειακές ροές από την επένδυση της στην από κοινού ελεγχόμενη επιχείρηση και
- Τις διανομές και άλλες πληρωμές ή εισπράξεις μεταξύ αυτής και της από κοινού ελεγχόμενης επιχείρησης.

3.8.3 Απόκτηση και Διάθεση Θυγατρικών και άλλων Επιχειρηματικών Μονάδων¹⁶

Οι ταμειακές ροές που προκύπτουν από αποκτήσεις και διαθέσεις θυγατρικών ή άλλων επιχειρηματικών μονάδων πρέπει να παρουσιάζονται ξεχωριστά και να αναγνωρίζονται στις επενδυτικές δραστηριότητες, ενώ δεν επιτρέπεται να εμφανίζονται συμψηφισμένες οι ταμειακές ροές από τις αγορές και πωλήσεις.

---

¹⁷ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

Όταν υπάρχουν αγορές ή πωλήσεις θυγατρικών θα πρέπει κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων Καταστάσεων Ταμειακών Ροών να διενεργούνται ορισμένες προσαρμογές.

Σχετικά με τα χρηματικά διαθέσιμα στην περίπτωση αγοράς θυγατρικής θα πρέπει να αφαιρούνται από το τίμημα της αγοράς και να μειώσουν την εκροή, ενώ σε περίπτωση πώλησης θα πρέπει να αφαιρούνται από την τιμή πώλησης και να μειώνουν την εισροή.

Όσο αφορά τις χρεαπαιτήσεις της θυγατρικής στην περίπτωση της αγοράς αυτές προστίθονται στο υπόλοιπο που προκύπτει από τα αντίστοιχα κονδύλια κατά τον υπολογισμό των μεταβολών, ενώ αφαιρούνται αντίστοιχα στην περίπτωση της πώλησης.

Τόσο για τις αποκτήσεις θυγατρικών ή άλλων επιχειρήσεων, όσο και για τις διαθέσεις τέτοιων επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της χρήσης, μια επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί το συνολικό ποσό για κάθε ένα από τα ακόλουθα:

- Το συνολικό αντάλλαγμα αγοράς ή διάθεσης.
- Την αναλογία του ανταλλάγματος αγοράς ή πώλησης που καλύπτεται από ταμειακά διαθέσιμα ή ισοδύναμα.
- Το ποσό των ταμειακών ροών που αφορά τα ταμειακά διαθέσιμα ή ισοδύναμα της θυγατρικής ή της επιχειρηματικής μονάδας που αποκτήθηκε ή διατέθηκε.
- Το ποσό των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων για κάθε κύρια κατηγορία, με εξαίρεση των ταμειακών διαθεσίμων ή ισοδυνάμων της θυγατρικής ή της επιχειρηματικής μονάδας που αποκτήθηκε ή διατέθηκε.

Η ξεχωριστή παρουσίαση των προαναφερθέντων συμβάλει στη διάκριση των συγκεκριμένων ταμειακών ροών από αυτές που προκύπτουν από τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Τα αποτελέσματα των ταμειακών ροών από διαθέσεις δεν αφαιρούνται από αυτά των αποκτήσεων. Το συνολικό ποσό των ταμειακών διαθεσίμων που καταβλήθηκαν ή εισπράχθηκαν ως αντάλλαγμα αγοράς ή πώλησης, καταχωρείται στην κατάσταση ταμειακών ροών αφού πρώτα αφαιρεθούν τα ταμειακά διαθέσιμα ή ταμειακά ισοδύναμα που αποκτήθηκαν ή διατέθηκαν.

3.8.4 Τόκοι και Μερίσματα¹⁸

Οι ταμειακές ροές από τόκους και μερίσματα που έχουν εισπραχθεί πρέπει να παρουσιάζονται ξεχωριστά από τις αντίστοιχες ταμειακές ροές τόκων και μερισμάτων που έχουν καταβληθεί, χωρίς να επιτρέπεται συμψηφισμός αυτών που εισρέουν με αυτών που εκρέουν.

Το πρότυπο ορίζει ότι οι συγκεκριμένες ταμειακές ροές θα πρέπει να ακολουθούν έναν σταθερό τρόπο κατάταξης από περίοδο σε περίοδο σε λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για να υπάρχει δυνατότητα σύγκρισης.

Οι συνολικοί καταβληθέντες τόκοι κατά τη διάρκεια μιας περιόδου εμφανίζονται στην κατάσταση ταμειακών ροών είτε έχουν γνωστοποιηθεί ως έξοδο είτε στην κατάσταση εσόδων είτε έχουν κεφαλαιοποιηθεί (πράξη που ορίζεται από το ΔΛΠ 23).

Σημείο διαφορετικής αντιμετώπισης αποτελούν ξανά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπου συνήθως κατατάσσουν τους τόκους και τα μερίσματα που εισπράχθηκαν στις λειτουργικές δραστηριότητες, ενώ για τις λοιπές οντότητες δεν υπάρχει κάποια κοινή συμφωνία σχετικά με την κατάταξη.

Το πως ο καθένας αντιλαμβάνεται τους τόκους μπορεί να διαφέρει. Πολλές φορές θεωρείται ότι οι τόκοι συμμετέχουν στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή της ζημίας, άλλοτε εκλαμβάνονται ως έξοδα εξεύρεσης χρηματοοικονομικών πόρων, ενώ δύναται να θεωρηθούν έξοδα που σχετίζονται με την απόδοση μιας επένδυσης. Συνεπώς μπορεί να καταταχθούν αντίστοιχα σε ταμειακές ροές από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες αντίστοιχα.

Ίδια αντιμετώπιση έχουν και τα καταβληθέντα μερίσματα τα οποία δύναται να ενταχθούν στις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες με το σκεπτικό ότι αποτελούν κόστος εύρεσης χρηματοοικονομικών πόρων. Επίσης θα μπορούσαν κάλλιστα να ενταχθούν στις ταμειακές ροές λειτουργικών δραστηριοτήτων υπό την έννοια της πληροφόρησης των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων για τη δυνατότητα της οντότητας να καταβάλει μερίσματα από τις λειτουργικές τις ταμειακές ροές.

---

¹⁸ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Θεωρία και Εφαρμογές

3.8.5 Φόρος Εισοδήματος¹⁹

Οι φόροι θα πρέπει να παρουσιάζονται στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών ως ξεχωριστό κονδύλι. Κατατάσσονται στις λειτουργικές δραστηριότητες, χωρίς όμως να αποκλείεται και η κατάταξη τους σε περισσότερες από μια κατηγορίες εάν υπάρχουν στοιχεία που επιτρέπουν ένα τέτοιο χειρισμό. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση αγοράς ενός οικοπέδου. Ο φόρος που σχετίζεται άμεσα με την αγορά του παγίου αυτού, μπορεί να καταταχθεί και στις επενδυτικές δραστηριότητες.

Οι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από συναλλαγές οι οποίες δημιουργούν ταμειακές ροές κατατασσόμενες στην Κατάσταση Ταμειακών Ροών στις λειτουργικές, επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Παρόλο που οι φόροι έξοδα μπορεί να είναι άμεσα σχετιζόμενοι με τις επενδυτικές δραστηριότητες ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, οι σχετικές ταμειακές ροές φόρου είναι συχνά πρακτικά αδύνατο να διαχωριστούν και μπορεί να προκύπτουν σε διαφορετική περίοδο από εκείνη των ταμειακών ροών της βασικής συναλλαγής. Για τον λόγο αυτό, οι φόροι που καταβλήθηκαν συχνά κατατάσσονται ως ταμειακές εκροές για λειτουργικές δραστηριότητες. Όταν είναι πρακτικά εφικτό οι ταμειακές εκροές για φόρους να συσχετιστούν άμεσα με μία ιδιαίτερη συναλλαγή που δημιουργεί ταμειακές ροές οι οποίες κατατάσσονται στις επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, τότε οι ταμειακές ροές φόρου κατατάσσονται σε μία από τις δραστηριότητες αυτές.

Όταν οι ταμειακές εκροές για φόρους κατανέμονται σε περισσότερες από μια δραστηριότητες, τότε πρέπει να γνωστοποιείται το συνολικό ποσό των φόρων που καταβλήθηκε.

3.8.6 Μη Ταμειακές Συναλλαγές²⁰

Επενδυτικές και χρηματοοικονομικές συναλλαγές που δεν απαιτούν τη χρήση ταμειακών διαθεσίμων ή ταμειακών ισοδυνάμων, πρέπει να εξαιρούνται από την κατάσταση ταμειακών

---

¹⁹ Grant Thornton, 2004, Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

²⁰ Δ.Λ.Π 7

ροών. Οι συναλλαγές αυτές πρέπει να γνωστοποιούνται με τις άλλες οικονομικές καταστάσεις, κατά τρόπο που να παρέχονται όλες οι σχετικές πληροφορίες για αυτές τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Πολλές επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες δεν έχουν άμεσο αντίκτυπο στις τρέχουσες ταμιακές ροές, μολονότι επηρεάζουν την κεφαλαιακή και την περιουσιακή δομή μιας επιχείρησης. Ο αποκλεισμός των μη ταμιακών συναλλαγών από την κατάσταση ταμιακών ροών είναι συνεπής με το αντικείμενο της κατάστασης ταμιακών ροών, καθώς αυτές οι συναλλαγές δεν συνεπάγονται ταμιακές ροές στην τρέχουσα περίοδο. Παραδείγματα μη ταμιακών συναλλαγών είναι:

- Η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων είτε με την ανάληψη άμεσα συνδεδεμένων υποχρεώσεων είτε μέσω μιας χρηματοδοτικής μίσθωσης.
- Η απόκτηση μιας επιχείρησης με έκδοση μετοχών.
- Η μετατροπή υποχρεώσεων σε κεφάλαιο.

3.8.7 Έκτακτα Κονδύλια²¹

Οι ταμιακές ροές που σχετίζονται με έκτακτα κονδύλια εμφανίζονται στην κατάσταση ταμιακών ροών ξεχωριστά, ως προερχόμενες από λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, ώστε να είναι σε θέση οι αναλυτές να αντιληφθούν τη φύση τους και την επίδραση τους στις παρούσες και μελλοντικές ταμιακές ροές της επιχείρησης.

3.8.8 Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις²²

---

²¹ Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη, Δεύτερη Έκδοση, Εκδόσεις Κυριακίδη

²² Δ.Λ.Π 7, παρ 48-52

Η επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί, μαζί με ένα σχόλιο της διοίκησης, τα ποσά των σημαντικών υπολοίπων ταμιακών διαθεσίμων και ταμιακών ισοδυνάμων, που κατέχονται από την επιχείρηση και δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο.

Υπάρχουν διάφορες περιπτώσεις κατά τις οποίες υπόλοιπα ταμιακών διαθεσίμων και ταμιακών ισοδυνάμων, που κατέχονται από μια επιχείρηση, δεν είναι διαθέσιμα για χρήση από τον όμιλο. Τα παραδείγματα περιλαμβάνουν υπόλοιπα ταμιακών διαθεσίμων και ταμιακών ισοδυνάμων που κατέχονται από θυγατρική, η οποία λειτουργεί σε χώρα όπου ισχύουν συναλλαγματικοί έλεγχοι ή άλλοι νομικοί περιορισμοί, οπότε τα υπόλοιπα δεν είναι διαθέσιμα για γενική χρήση από τη μητρική εταιρία ή άλλες θυγατρικές.

Πρόσθετες πληροφορίες μπορεί να είναι απαραίτητες στους χρήστες για την κατανόηση της οικονομικής θέσης και της ρευστότητας μιας επιχείρησης. Συνιστάται η παράθεση τέτοιων πληροφοριών, μαζί με ένα σχόλιο της διοίκησης και μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Τα ποσά των μη αναληφθέντων εγκεκριμένων δανείων, τα οποία μπορεί να είναι διαθέσιμα για μελλοντικές επιχειρηματικές δραστηριότητες και για διακανονισμό κεφαλαιακών δεσμεύσεων, με μνεία κάθε περιορισμού στη χρήση αυτών των δανείων.
- Τα συνολικά ποσά των ταμιακών ροών από κάθε μία από τις επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, που σχετίζονται με δικαιώματα σε κοινοπραξίες, τα οποία εμφανίζονται με τη χρησιμοποίηση της αναλογικής ενοποίησης.
- Το συνολικό ποσό των ταμιακών ροών που αντιπροσωπεύουν αυξήσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα, ξεχωριστά από εκείνες τις ταμιακές ροές που απαιτούνται για να διατηρείται η επιχειρηματική δυναμικότητα.
- Το ποσό των ταμιακών ροών που προκύπτει από τις επιχειρηματικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες για κάθε αναφερόμενο επιχειρηματικό και γεωγραφικό προς παρουσίαση τομέα.

Η ξεχωριστή γνωστοποίηση των ταμιακών ροών που αντιπροσωπεύουν αυξήσεις στην επιχειρηματική δυναμικότητα και των ταμιακών ροών που απαιτούνται για να διατηρείται η επιχειρηματική δυναμικότητα, είναι χρήσιμη για να επιτρέψει στο χρήστη να προσδιορίσει αν η επιχείρηση επενδύει επαρκώς για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δυναμικότητάς της. Μια επιχείρηση που δεν επενδύει επαρκώς για τη διατήρηση της επιχειρηματικής δυναμικότητάς της, μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη μελλοντική κερδοφορία, χάριν της τρέχουσας ρευστότητας και διανομής (μερισμάτων) στους ιδιοκτήτες.

Η γνωστοποίηση των κατά τομέα ταμιακών ροών επιτρέπει στους χρήστες να έχουν μια καλλίτερη αντίληψη της σχέσης μεταξύ των ταμιακών ροών της επιχείρησης, ως ένα σύνολο και των επιμέρους τμημάτων της, καθώς και της διαθεσιμότητας και μεταβλητότητας των κατά τομέα ταμιακών ροών.

3.9 Σύνοψη Κεφαλαίου

Με την ολοκλήρωση του τέταρτου κεφαλαίου παρουσιάστηκε αναλυτικά το θεωρητικό περιεχόμενο του Δ.Λ.Π 7 και δώθηκαν όλοι οι απαραίτητοι ορισμοί προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να προχωρήσει στο πρακτικό κομμάτι της κατάστασης ταμιακών ροών έχοντας λάβει γνώση για τα οφέλη, τους ορισμούς και τον διαχωρισμό των ταμιακών ροών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

4.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστούν οι μέθοδοι με τις οποίες δύναται να καταρτιστούν οι ταμειακές ροές και θα τις συγκρίνουμε. Πρόκειται για την άμεση και την έμμεση μέθοδο και θα δούμε πως εφαρμόζονται στις τρεις βασικές δραστηριότητες, δηλαδή την λειτουργική, την επενδυτική και την χρηματοοικονομική.

4.2 Κατάταξη των Μετρητών σε Πηγές και Χρήσεις²³

Σημαντικό στοιχείο για την σύνταξη της κατάστασης ταμειακών ροών αποτελεί η διάκριση των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων σε πηγές και χρήσεις κεφαλαίου. Στον παρακάτω πίνακα θα παρουσιαστούν οι διακρίσεις.

Πίνακας 1: Κατάταξη Μετρητών σε Πηγές και Χρήσεις Κεφαλαίου

	Πηγές	Χρήσεις
Καθαρό κέρδος	✓	
Καθαρή ζημία		✓
Μεταβολές στα μη ταμειακά στοιχεία ενεργητικού	Μείωση	Αύξηση

²³ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Θεωρία και Εφαρμογές

Μεταβολές σε αντίθετους λογ/μούς ενεργητικού, όπως αποσβέσεις και απαξίωση	Αύξηση	Μείωση
Μεταβολές στο παθητικό	Αύξηση	Μείωση
Μεταβολές στους λογ/μούς μετοχικού κεφαλαίου	Αύξηση	Μείωση
Μερίσματα που πληρώνονται στους μετόχους		✓
Σύνολο		
Καθαρή Ταμειακή Ροή=Συνολικές πηγές- Συνολικές χρήσεις		

Πηγή: Νεγκάκης Ι. Χρήστος, 2017, σελ. 83

Πριν την σύνταξη της Κατάστασης Ταμειακών Ροών πρέπει να εντοπιστούν οι πηγές και οι χρήσεις των μετρητών και να υπολογιστούν οι μεταβολές στους λογαριασμούς αυτών. Η καθαρή ταμειακή ροή για μια περίοδο ξεκινάει αν από το καθαρό κέρδος αφαιρεθούν οι μεταβολές στα μη ταμειακά στοιχεία του ενεργητικού, μετά προστίθονται οι μεταβολές στο παθητικό, ύστερα αφαιρούνται τα μερίσματα που καταβάλλονται στους μετόχους και τέλος προστίθονται οι μεταβολές στο μεταχικό κεφάλαιο.

Το θετικό καθαρό κέρδος δημιουργεί μετρητά, αντιθέτως η καθαρή ζημία τα καταναλώνει. Οι μειώσεις στα μη ταμειακά στοιχεία του ενεργητικού π.χ πώληση αποθεμάτων ή ακίνητης περιουσίας, αποτελούν πηγή μετρητών. Οι αυξήσεις στα μη ταμειακά στοιχεία ενεργητικού, όπως η αγορά αποθεμάτων ή ακίνητης περιουσίας αποτελούν χρήση μετρητών. Οι αυξήσεις παθητικού όπως η λήψη δανείου αποτελούν πηγή μετρητών. Οι μειώσεις του παθητικού, όπως η αποπληρωμή του δανείου αποτελούν χρήση μετρητών. Οι αυξήσεις σε λογαριασμούς μετοχικού κεφαλαίου π.χ με πώληση μετοχών αποτελούν πηγή μετρητών. Η καταβολή μερισμάτων όμως στους μετόχους αποτελεί χρήση μετρητών.

4.3 Εμφάνιση των Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές Δραστηριότητες

4.3.1 Εμφάνιση των Ταμειακών Ροών από Λειτουργικές δραστηριότητες με χρήση της Άμεσης Μεθόδου²⁴

²⁴ Grant Thornton, (2004) , Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Αθήνα, Πρώτη Έκδοση

Η οικονομική οντότητα για την παρουσίαση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, μπορεί να χρησιμοποιήσει είτε την άμεση είτε την έμμεση μέθοδο.

Με την άμεση μέθοδο γνωστοποιούνται οι κύριες κατηγορίες ακαθάριστων εισπράξεων και ακαθάριστων πληρωμών με μετρητά. Οι επιχειρήσεις προτρέπονται να εμφανίζουν τις ταμειακές τους ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, με τη χρησιμοποίηση αυτής της μεθόδου. Η άμεση μέθοδος παρέχει πληροφορίες που μπορεί να είναι χρήσιμες στην εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών και οι οποίες δεν είναι διαθέσιμες με την έμμεση μέθοδο.

Σύμφωνα με την άμεση μέθοδο, η Κατάσταση Ταμειακών Ροών από λειτουργικές δραστηριότητες παρουσιάζει τις κύριες κατηγορίες εισπράξεων και πληρωμών που έχουν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Τα δεδομένα για τη σύνταξη της κατάστασης λαμβάνονται από τον υπολογισμό των μεταβολών των λογαριασμών εισπρακτέων, πληρωτέων καθώς και των λογαριασμών αποθεμάτων σε συνδυασμό με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, όπως πωλήσεις και κόστος πωληθέντων.

Ο υπολογισμός των κονδυλίων που παραθέτονται μπορεί να γίνει ενδεικτικά με τον ακόλουθο τρόπο:

Πληρωμές προσωπικού = Υποχρεώσεις προς το προσωπικό αρχής χρήσης + Έξοδα Μισθοδοσίας – Υποχρεώσεις προς το προσωπικό τέλους χρήσης

Εισπράξεις από πελάτες = Υπόλοιπο πελατών αρχής χρήσης + Πωλήσεις χρήσης - Υπόλοιπο πελατών τέλους χρήσης + Προκαταβολές πελατών τέλους χρήσης - Προκαταβολές πελατών αρχής χρήσης + Γραμμάτια εισπρακτέα τέλους χρήσης - Γραμμάτια εισπρακτέα αρχής χρήσης + Επιταγές εισπρακτέες τέλους χρήσης - Επιταγές εισπρακτέες αρχής χρήσης.

Πληρωμές σε προμηθευτές = Υπόλοιπο αρχής χρήσης + Αγορές χρήσης - Υπόλοιπο τέλους χρήσης + Προκαταβολές προμηθευτών τέλους χρήσης - Προκαταβολές προμηθευτών αρχής χρήσης + Γραμμάτια πληρωτέα τέλους χρήσης - Γραμμάτια πληρωτέα αρχής χρήσης + Επιταγές πληρωτέες τέλους χρήσης - Επιταγές πληρωτέες αρχής χρήσης.

Άλλες πληρωμές (όχι υποχρεώσεις σε προσωπικό ή φόρους) = Υπόλοιπο λοιπών υποχρεώσεων αρχής χρήσης - Υπόλοιπο υποχρεώσεων τέλους χρήσης + Πληρωμές εξόδων τέλους χρήσης - Πληρωμές εξόδων αρχής χρήσης.

Φόροι πληρωθέντες = Υπόλοιπο υποχρεώσεων φόρων, τελών και αναβαλλόμενων φόρων αρχής χρήσης + Φόρος εισοδήματος χρήσης και αναβαλλόμενων φόρων χρήσης – Υπόλοιπο υποχρεώσεων φόρων, τελών και αναβαλλόμενων φόρων τέλους χρήσης + Προπληρωμές φόρων τέλους χρήσης – Προπληρωμές φόρων αρχικής χρήσης.

Πίνακας 2: Υπόδειγμα Κατάστασης Λειτουργικών Ταμειακών Ροών, με χρήση Άμεσης Μεθόδου

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	31/12/XXXX	31/12/XXXX+1
Εισπράξεις από πελάτες	X	X
Πληρωμές σε προμηθευτές	(X)	(X)
Πληρωμές αμοιβών προσωπικού	(X)	(X)
Άλλες πληρωμές	(X)	(X)
Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	X	X
Φόροι που πληρώθηκαν	(X)	(X)
Τόκοι που πληρώθηκαν	(X)	(X)
Καθαρές Ταμειακές ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	X	X

Πηγή: Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), σελ. 651

4.3.2 Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες με χρήση της Έμμεσης μεθόδου²⁵

²⁵ Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη, Δεύτερη Έκδοση, Εκδόσεις Κυριακίδη

Κατά την έμμεση μέθοδο το καθαρό κέρδος ή ζημία αναμορφώνεται με βάση τις επιδράσεις των συναλλαγών μη ταμειακής φύσης, των αναβαλλόμενων ή των δεδουλευμένων λειτουργικών εισπράξεων ή πληρωμών, όπως επίσης και των στοιχείων εσόδων ή εξόδων που συνδέονται με επενδυτικές ή χρηματοοικονομικές δραστηριότητες.

Με την έμμεση μέθοδο μπορούν να παρουσιάζονται οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, εμφανίζοντας τα έσοδα και τα έξοδα που απεικονίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, καθώς και τις μεταβολές κατά τη διάρκεια της χρήσης στα αποθέματα, στις οργανικές απαιτήσεις και στους λογαριασμούς πληρωτέους.

Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο η Κατάσταση Ταμειακών Ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, έχει αφετηρία τα κέρδη προ φόρων και εν συνεχεία διενεργούνται οι ακόλουθες προσαρμογές:

- Εξαλείφονται τα μη ταμειακά έξοδα, π.χ αποσβέσεις και προβλέψεις.
- Εξαλείφονται τα μη χρηματοοικονομικά αποτελέσματα, όπως τόκοι έξοδα ή έσοδα.
- Εξαλείφονται έσοδα και έξοδα τα οποία σχετίζονται με τις επενδυτικές δραστηριότητες της επιχείρησης, όπως έσοδα από μερίσματα θυγατρικών, ζημίες από πώληση μετοχών, παγίων κ.α.
- Εξαλείφονται λοιπές μη ταμειακές συναλλαγές, π.χ έσοδα από αχρησιμοποίητες προβλέψεις, συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης κ.α.

Οι άνωθες προσαρμογές λαμβάνουν χώρα με πρόσημο αντίθετο από αυτό που χρησιμοποιείται για το κάθε κονδύλι στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, π.χ κέρδη πώλησης παγίων αφαιρούνται, ενώ ζημίες από πώληση παγίων προστίθενται.

Για τις επιδράσεις από τις μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης όπως: μεταβολές Αποθεμάτων, Απαιτήσεων, Φόρων, Προμηθευτών και Λοιπών Υποχρεώσεων πλην Χρηματοπιστωτικών Ιδρυμάτων, ισχύει ο κανόνας ότι η αύξηση των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού και η μείωση των στοιχείων βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων αφαιρούνται, ενώ η μείωση των στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού και η αύξηση των στοιχείων των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων προστίθενται στα καθαρά κέρδη. Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών, ολοκληρώνεται με την επίδραση από πραγματική ταμειακή εκροή για

φόρους και τόκους μέσα στην χρήση. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι το αποτέλεσμα πρέπει να είναι το ίδιο ανεξάρτητα από την μέθοδο επιλογής.

Μια επιχείρηση μπορεί να κατέχει αξιόγραφα και δάνεια για συναλλαγματικούς ή εμπορικούς σκοπούς, οπότε αυτά είναι όμοια με απόθεμα που αγοράστηκε για μεταπώληση. Οι ταμειακές ροές προερχόμενες από την αγορά και πώληση τέτοιων αξιογράφων κατατάσσονται στις λειτουργικές δραστηριότητες.

Ταμειακές προκαταβολές και δάνεια που δίνονται από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, κατατάσσονται, συνήθως στις λειτουργικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι σχετίζονται με την κύρια δραστηριότητα δημιουργίας εσόδων αυτής της επιχείρησης.

Μερικές συναλλαγές, όπως η πώληση ενός ενσώματου παγίου, μπορεί να δημιουργήσουν ένα κέρδος ή ζημία που συμπεριλαμβάνεται στον προσδιορισμό του καθαρού κέρδους ή ζημίας. Οι ταμειακές ροές που σχετίζονται με τέτοιες συναλλαγές, συνιστούν ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες και περιλαμβάνονται σε αυτές.

Πίνακας 3: Υπόδειγμα Κατάσταση Λειτουργικών Ταμειακών Ροών, με χρήση Έμμεσης Μεθόδου

Ταμειακές ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	31/12/XXXX	31//12/XXXX+1
Κέρδη προ φόρων	X	X
Προσαρμογές για:		
- Αποσβέσεις	X	X
- Προβλέψεις	X	X
- Μη ταμειακό χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα	X	X
	X	X
Μεταβολές στο κεφάλαιο κίνησης		
Μείωση απαιτήσεων	X	X
Αύξηση (μείωση) υποχρεώσεων	X	X
Αύξηση (μείωση) αποθεμάτων	X	X
Τόκοι πληρωθέντες	X	X
Φόροι πληρωθέντες	X	X

Καθαρές Ταμειακές ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	X	X
---	----------	----------

Πηγή: Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), σελ. 652

4.4 Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες²⁶

Η κατάσταση των ταμειακών ροών από επενδυτικές δραστηριότητες παραμένει η ίδια είτε με τη χρήση της άμεση μεθόδου είτε με τη χρήση της έμμεσης μεθόδου.

Πρέπει να παρουσιάζονται οι ακαθάριστες εισπράξεις και πληρωμές από επενδυτικές δραστηριότητες εκτός εάν επιτρέπεται η παρουσίαση τους σε “καθαρή” βάση. Οι κατηγορίες που συχνά παρουσιάζονται είναι οι ακόλουθες:

- Πραγματικά ποσά είσπραξης από πωλήσεις υλικών πάγιων και άυλων στοιχείων ενεργητικού.
- Πραγματικά ποσά που πληρώνονται για να γίνουν επενδύσεις και να αποκτηθούν συμμετοχές.
- Δανεισμός σε τρίτα μέρη και σχετικές αποπληρωμές.
- Καταβολές μετρητών για, και εισπράξεις από, συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, προθεσμιακά συμβόλαια, συμβόλαια ανταλλαγών και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης, εκτός αν τα συμβόλαια κατέχονται για συναλλακτικούς ή εμπορικούς σκοπούς, ή οι πληρωμές τοις μετρητοίς κατατάσσονται στις χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι αν οι ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες βρεθούν να είναι αρνητικές δεν σημαίνει ότι είναι κακό, διότι αυτό σημαίνει πως η επιχείρηση πραγματοποιεί επενδύσεις και συνεπώς υπάρχει πιθανότητα με αυτήν της την ενέργεια να αποκομίσει μελλοντικά κέρδη μέσα από τις επενδύσεις της.

²⁶ Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη, Δεύτερη Έκδοση, Εκδόσεις Κυριακίδη

Πίνακας 4 : Υπόδειγμα Κατάστασης Επενδυτικών Ταμειακών Ροών

Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	(X)
Πληρωμές για αγορές πάγιων στοιχείων	X
Εισπράξεις από πώληση πάγιων στοιχείων	X
Τόκοι που εισπράττονται	X
Μερίσματα που εισπράττονται	X
Καθαρή ροή μετρητών από επενδυτικές δραστηριότητες	X

Πηγή: Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), σελ. 652

4.5 Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες²⁷

Η κατάσταση ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες δεν παρουσιάζει διαφορές είτε με τη χρήση της άμεσης μεθόδου είτε με τη χρήση της έμμεσης μεθόδου. Οι πιο συχνά εμφανιζόμενες κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Εισπράξεις από έκδοση μετοχικού κεφαλαίου, παραγώγων κ.α
- Εισπράξεις από έκδοση δανειακού κεφαλαίου
- Αποπληρωμή δανεισμού και χρηματοδοτικών μισθώσεων
- Αγορά ιδίων μετοχών
- Πληρωμή μερισμάτων

²⁷ Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη, Δεύτερη Έκδοση, Εκδόσεις Κυριακίδη

Πίνακας 5 : Υπόδειγμα Κατάστασης Χρηματοοικονομικών Ταμειακών Ροών

Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες	
Εισπράξεις από έκδοση κεφαλαίου	X
Εισπράξεις από έκδοση ομολόγου	X
Αποπληρωμή μακροχρόνιων δανείων	(X)
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων-κεφάλαιο	(X)
Μερίσματα πληρωτέα	(X)
Καθαρή ροή μετρητών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	X

Πηγή: Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), σελ. 652

4.6 Σύγκριση και Σχολιασμός των δύο Μεθόδων²⁸

Καταρχάς, ανεξάρτητα από το ποια εκ των δύο μεθόδων επιλεγεί, είναι βέβαιο ότι το αποτέλεσμα πρέπει να είναι το ίδιο για τις λειτουργικές δραστηριότητες μιας και εκεί υπάρχει η δυνατότητα επιλογής. Στην άμεση μέθοδο παρουσιάζονται (ομαδοποιημένα) οι λειτουργικές εισπράξεις και πληρωμές, ενώ αντίστοιχη πληροφορία δεν παρατίθεται στην έμμεση μέθοδο. Οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων που υποστηρίζουν αυτόν τον τρόπο παρουσίασης των λειτουργικών ταμειακών ροών εκτιμούν ότι μέσω της παρουσίασης αυτής αποκαλύπτεται η ικανότητα μιας οντότητας να δημιουργεί ικανοποιητικές ταμειακές ροές από τη λειτουργία της, που θα της επιτρέψουν να πληρώσει τις υποχρεώσεις της, να επενδύσει στην επαύξηση της λειτουργικής της δραστηριότητας και, τέλος, να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της προς τους μετόχους.

Οι χρήστες που δεν υποστηρίζουν την παρουσίαση της άμεσης μεθόδου, ως επιλογή, εστιάζουν την αντίθεση τους στο ότι οι περισσότερες οντότητες δεν έχουν την τεχνική (μηχανογραφική) υποδομή να παράγουν τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη σύνταξη της ΚΤΡ με την άμεση μέθοδο. Πιο σημαντικό όμως μπορεί να θεωρηθεί, όπως υποστηρίζεται, ότι «η άμεση

²⁸ Λαζαρίδης Γ. και Παπαδόπουλος Δ. , (2010), Επιχειρηματική Ανάλυση και Προσδιορισμός Αξίας Επιχείρησης και Χρηματοδοτικών Τίτλων με τη χρησιμοποίηση των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Ελληνικά & Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη

μέθοδος που πρακτικά απεικονίζει πληροφορίες που σχετίζονται με την αποτελεσματικότητα της οντότητας σε ταμειακή βάση και όχι στη βάση της αρχής του δουλευμένου μπορεί λανθασμένα να δημιουργήσει την εντύπωση ότι οι καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες αποτελούν τον ίδιο καλό ή και καλύτερο τρόπο μέτρησης της αποδοτικότητας μιας οντότητας από αυτόν που παρουσιάζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων της χρήσεως».

Η έμμεση μέθοδος (ή μέθοδος συμφωνίας) παρουσίασης των λειτουργικών ταμειακών ροών εστιάζει στην ανάδειξη της διαφοράς μεταξύ των καθαρών αποτελεσμάτων προ φόρων και των καθαρών ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες. Οι υποστηρικτές της έμμεσης μεθόδου τονίζουν ότι η μέθοδος αυτή παρέχει τη δυνατότητα σύνδεσης της ΚΤΡ, των αποτελεσμάτων χρήσεως και του ισολογισμού (μεταβολές εισπρακτέων – πληρωτέων λογαριασμών που αφορούν λειτουργικές δραστηριότητες κ.λπ.)

Τεχνοκράτες έχουν υποστηρίξει κατά καιρούς ότι, όταν επιλέγεται η άμεση μέθοδος παρουσίασης των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, θα πρέπει να δίδονται στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων συμπληρωματικές πληροφορίες με τη μορφή γνωστοποιήσεων που θα επιτρέπουν τη συμφωνία των καθαρών αποτελεσμάτων της χρήσεως με τις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, οι συμπληρωματικές αυτές πληροφορίες δεν δημιουργούν αξιόλογο πρόσθετο σημαντικό κόστος.

Οι διαφορετικές απόψεις και φιλονικίες σχετικά με τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της άμεσης ή της έμμεσης μεθόδου στην παρουσίαση των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες. Οι υποστηρικτές της άμεσης μεθόδου ισχυρίζονται ότι ικανοποιεί καλύτερα τις ανάγκες των χρηστών, διότι είναι απλή και κατανοητή, απεικονίζει κατηγοριοποιημένα τις εισροές και εκροές και επιπρόσθετα παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης μοντέλου αποδοτικότητας των επιχειρήσεων μέσω των αναμενόμενων και των πραγματοποιούμενων ταμειακών ροών. Τέλος, παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης ανάμοιων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που ενδεχομένως εφαρμόζουν διαφορετικούς λογιστικούς χειρισμούς, πάνω στη βάση της δυνατότητάς τους να δημιουργούν επαρκείς λειτουργικές ταμειακές ροές. Οι υποστηρικτές της έμμεσης μεθόδου επισημαίνουν ότι, ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους κρίθηκε αναγκαία η κατάρτιση της ΚΤΡ ήταν να διευκολύνει τους χρήστες να αντιληφθούν τους λόγους των διαφορών μεταξύ των αποτελεσμάτων της χρήσεως και των αντίστοιχων πραγματοποιημένων ταμειακών εισροών και εκροών και πάνω σε αυτήν τη βάση να μπορέσουν να εκτιμήσουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αποτελεσμάτων.

Τέλος, αν και το Δ.Λ.Π 7 επιτρέπει τη χρήση και των δύο μεθόδων, το ίδιο προτρέπει τις οντότητες να χρησιμοποιούν την άμεση μέθοδο εξαιτίας των πληροφοριών που παρέχει για την εκτίηση μελλοντικών ταμειακών ροών που δεν δίνονται από την έμμεση μέθοδο. Όμως στον πραγματικό επιχειρηματικό κόσμο φαίνεται πως έχει επικρατήσει η χρήση της έμμεσης μεθόδου, σύμφωνα με έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί κατά καιρούς.

4.7 Ανάλυση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών και Δείκτες²⁹

Η κατάσταση ταμειακών ροών παρέχει πληροφορίες μεγίστης σημασίας που δεν παρέχονται από άλλες οικονομικές καταστάσεις. Κάποιες εξ' αυτών είναι η σχέση μεταξύ λογιστικού κέρδους και κέρδους σε ταμειακά διαθέσιμα, πληροφορίες για στοιχεία που θεωρούνται ταμειακά ισοδύναμα και ανάλυση των ταμειακών ροών από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και όχι απλώς καταχώρηση στα αποθεματικά.

Ακόμα η κατάσταση ταμειακών ροών βοηθάει στην καλύτερη κατανόηση των Αποτελεσμάτων Χρήσης και στην αξιολόγηση της ποιότητας των κερδών. Όπως έχει ειδητονηστεί η ρευστότητα είναι πολύ σημαντική για την βραχυπρόθεσμη σταθερότητα και βιωσιμότητα της επιχείρησης. Πολλές κερδοφόρες επιχειρήσεις με τη βοήθεια της δημιουργικής λογιστικής παρουσίαζαν υπεραισιόδοξα αποτελέσματα, ενώ αν είχε προηγηθεί βαθύτερη μελέτη στις καταστάσεις των ταμειακών ροών θα έβγαιναν στην επιφάνεια πολλές αδυναμίες.

Από την κατάσταση ταμειακών ροών μπορούν να εξαχθούν οι παρακάτω δύο χρηματοοικονομικοί δείκτες:

$$1) \text{Δείκτης Ποιότητας Κερδών} = \frac{\text{Καθαρή ροή ταμειακών διαθεσίμων από λειτουργικές δραστηριότητες}}{\text{Κέρδη από λειτουργικές δραστηριότητες}}$$

Ο δείκτης αυτός για μια υγιή επιχείρηση θα πρέπει να είναι κοντά στο 1. Όταν ο δείκτης ποιότητας κερδών είναι πιο χαμηλός από το 1 τότε σημαίνει ότι η επιχείρηση έχει λογιστικά κέρδη τα οποία δε μετατρέπονται σε μετρητά.

---

²⁹ Άγγελος Α. Τσακλάγκανος, (2005), Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη, Δεύτερη Έκδοση, Εκδόσεις Κυριακίδη

2) Κάλυψη Μερισμάτων και Τόκων = $\frac{\text{Καθαρή ροή ταμειακών διαθεσίμων από λειτουργικές δραστηριότητες}}{\text{μερίσματα+τόκοι}}$

Ο δείκτης αυτός για μια υγιή επιχείρηση πρέπει να είναι υψηλός και συνήθως πάνω από 3-4. Όταν ο δείκτης κάλυψης μερισμάτων και τόκων είναι χαμηλός και κοντά στο 1, τότε σημαίνει ότι η επιχείρηση δεν παράγει ικανοποιητικά κέρδη από λειτουργικές δραστηριότητες για να αμοίβει τους επενδυτές της.

Πέρα των δύο αυτών βασικών δεικτών υπάρχουν και άλλοι τρεις αριθμοδείκτες, οι οποίοι στηρίζονται αποκλειστικά σε δεδομένα των λειτουργικών ταμειακών ροών και μπορούν να συμβάλλουν στην πληροφόρηση. Αυτοί οι δείκτες είναι:

1) Ικανότητα εξόφλησης δανειακών κεφαλαίων = $\frac{\text{Ξένα κεφάλαια}}{\text{Λειτουργική ταμειακή ροή}}$

Ο δείκτης αυτός εκφράζεται σε έτη και φανερώνει πόσα χρόνια χρειάζεται η επιχείρηση να αποπληρώσει τις δανειακές της υποχρεώσεις με βάση τις ταμειακές ροές από τις λειτουργικές δραστηριότητες της. Μια τιμή ίση με 5 θεωρείται καλή, δηλαδή να μπορεί να εξοφλήσει τα δάνεια της σε 5 έτη με βάση τα ταμειακά πλεονάσματα. Πρέπει να τονίσουμε όμως ότι μπορεί να υπάρχει χρονική αναντιστοιχία μεταξύ μελλοντικών υποχρεώσεων και δεδομένων ταμειακών ροών οπότε χρειάζεται διαρκής μελέτη των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες.

2) Ικανότητα εξόφλησης βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων
= $\frac{\text{Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις-Διαθέσιμα βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις}}{\text{Λειτουργική ταμειακή ροή}}$

Και αυτός ο δείκτης εκφράζεται σε έτη και φανερώνει πόσα έτη χρειάζεται η επιχείρηση για να εξοφλήσει τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις της με βάση τις ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες. Ενδεικτικά καλή τιμή του δείκτη θεωρείται μια τιμή ίση με 2,5.

3) Λειτουργική ταμειακή ροή ανά μονάδα πωλήσεων = $\frac{\text{Λειτουργική ταμειακή ροή}}{\text{Κύκλος εργασιών}}$

Αυτός ο δείκτης φανερώνει πόσο χρήμα εισέρχεται στην επιχείρηση με μορφή ρευστού, μέσα από τις πωλήσεις της επιχείρησης. Σαφέστατα όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη τόσο το καλύτερο για την επιχείρηση και την αποδοτικότητα της.

4.8 Σύνοψη Κεφαλαίου

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάστηκαν οι μέθοδοι με τις οποίες δύναται να καταρτιστεί η κατάσταση ταμειακών ροών, δείχνοντας την δομή και τον τρόπο που ακολουθούν τα δεδομένα. Επιπλέον έγινε αναφορά στις ιδιαιτερότητες κάθε μιας μεθόδου και χρήσιμα σχόλια για την χρήση τους. Τέλος συμπεριλήφθηκαν ορισμένοι χρήσιμοι και διαδεδομένοι δείκτες που με την σειρά τους και αυτοί μπορούν να συμβάλλουν στην πληροφόρηση του χρήστη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

5.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το σύντομο κεφάλαιο θα ξεκαθαρίσουμε ορισμένες βασικές έννοιες όπως τι είναι κέρδος, μετρητά, ταμειακές ροές, θα δούμε που μπορεί να συγχέονται μεταξύ τους προκειμένου στο επόμενο κεφάλαιο να προχωρήσουμε στο περιεχόμενο του Δ.Λ.Π 7 και να συναντήσουμε ακόμα πιο σύνθετες έννοιες.

5.2 Κέρδη, ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακές ροές

Πολύ εύκολα κάποιος βιαστικά σκεπτόμενος μπορεί να υποθέσει πως αν κάποια οντότητα έχει κέρδη αυτό συνεπάγεται ότι θα έχει άμεσα και γεμάτα ταμεία με μετρητά ή απλούστερα χρήματα. Είναι όμως έτσι στην πραγματικότητα; Η αλήθεια είναι πως όχι, γιατί τα ταμειακά διαθέσιμα ή αλλιώς χρήματα που μπορεί να έχει μια οντότητα στην διάθεση της μπορεί να πηγάζουν από μια μορφή δανεισμού ή χρηματοδότησης και όχι πάντα από το βασικό αντικείμενο που αργότερα θα ονομάσουμε λειτουργική δραστηριότητα. Έτσι αντιλαμβανόμαστε ότι κέρδος δεν σημαίνει αυτομάτως γεμάτο ταμείο και ότι συνδέεται άμεσα με τα έσοδα, τα έξοδα και εξηγούμε ακολούθως.

- Έσοδο θεωρείται το αποτέλεσμα της πώλησης είτε με την παροχή προϊόντων είτε με την παροχή υπηρεσιών στον πελάτη. Ωστόσο πολλές οντότητες λειτουργούν υπο καθεστώς πίστωσης, συνεπώς δημιουργείται ετεροχρονισμός πώλησης και εισροής μετρητών από πληρωμές πελατών, ενώ το έσοδο δεν παύει να έχει καταγραφεί την στιγμή που ολοκληρώθηκε η πώληση ή η παροχή υπηρεσιών. Εκεί διαφέρουν οι ταμειακές ροές οι οποίες πάντα υπολογίζουν συναλλαγές με μετρητά.
- Έξοδο θεωρείται η ανάλωση κάθε λογής πόρων που κάνει η οντότητα για την δημιουργία εσόδων και την επίτευξη του επιθυμητού αποτελέσματος. Η

αντιστοιχία εσόδων-εξόδων και ο συμψηφισμός τους από τα αποτελέσματα χρήσης είναι αυτά που μας φανερώνουν αν στο τέλος έχουμε επιτύχει κέρδος. Όμως όπως και στα έσοδα έτσι και στα έξοδα μπορεί να υπάρχει ετεροχρονισμός καθώς κάποια μπορεί να έχουν προπληρωθεί και άλλα να οφείλονται μελλοντικά, και εδώ πάλι η κατάσταση ταμειακών ροών καταγράφει τις πραγματικές εκροές που πραγματοποιήθηκαν από την οντότητα για την εξεταζόμενη χρονική περίοδο.

5.3 Σύντομη εφαρμογή

Για να γίνουν εύκολα αντιληπτές οι διαφορές μεταξύ, κερδών, μετρητών και ταμειακών ροών ακολουθεί ένα πολύ σύντομο παράδειγμα που μπορεί να φανερώσει η μελέτη των ταμειακών ροών.

Υπόθεση: Μια μικρή εταιρεία διαθέτει ταμειακά διαθέσιμα ύψους 5000 €, το κόστος πωληθέντων αγγίζει το 60% των πωλήσεων της και τα μηνιαία έξοδα της αντιστοιχούν σταθερά στο ύψος των 5000 € ευρώ. Επιπλέον η πολιτική της εταιρείας προϋποθέτει την πληρωμή των προμηθευτών κάθε 30 μέρες ενώ η είσπραξη από τους πελάτες πραγματοποιείται κάθε 60 μέρες. Τέλος οι πωλήσεις της για το τρίμηνο του καλοκαιριού είναι 10000€, 20000 €, 30000 € αντίστοιχα, οπότε εύλογα σχηματίζεται ο παρακάτω πίνακας:

Πίνακας 6: Αποτελέσματα Χρήσης

	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ
ΠΩΛΗΣΕΙΣ	10.000	20.000	30.000
ΚΟΣΤΟΣ	6.000	12.000	18.000
ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ(προμηθευτές)			
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ (πωλήσεις-κ. πωλ/ντων)	4.000	8.000	12.000
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	5.000	5.000	5.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	(1.000)	3.000	7.000

Ερμηνεύοντας τον παραπάνω πίνακα γίνεται αντιληπτό πως παρόλο που οι πωλήσεις αυξάνονται μήνα με τον μήνα η εταιρεία θα έχει προβλήματα ρευστότητας και αυτό εξαιτίας της πολιτικής πληρωμών και εισπράξεων που εφαρμόζει. Αυτό συμβαίνει διότι τον Ιούνιο για την κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων γίνεται χρήση των ταμειακών διαθεσίμων ύψους 5.000 € που έχει στην άκρη. Τον μήνα Ιούλιο όμως καλείται να πληρώσει τους προμηθευτές του Ιουνίου μαζί με τα λειτουργικά της έξοδα ύψους 11.000 €, ενώ δεν έχει εισπράξει τίποτα ακόμα από τους πελάτες. Στην συνέχεια τον Αύγουστο θα λάβει από τους πελάτες τις οφειλές του Ιουνίου 10.000 € όμως πάλι θα κληθεί να πληρώσει τα λειτουργικά έξοδα του μήνα και τους προμηθευτές του Ιουλίου που αθροιστικά φτάνουν το ποσό των 17.000 €.

5.4 Σύνοψη Κεφαλαίου

Συνεπώς αντιλαμβανόμαστε ότι οι ταμειακές ροές της εν λόγω εταιρείας θα είναι αρνητικές όσο και αν αυτό φαντάζει περίεργο καθώς οι πωλήσεις της μεγεθύνονται και τα κέρδη της αυξάνονται, για αυτό κέρδη, ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακές ροές αποτελούν διαφορετικές έννοιες. Επιπροσθέτως παρατητούμε ότι δεν υπάρχει στιγμή που να έχει μετρητά στη διάθεση της.

Μια αντίθετη υπόθεση στην πολιτική εξόφλησης των προμηθευτών και είσπραξης των πελατών θα έδινε θετικές ταμειακές ροές, γεγονός που θα παρουσίαζε μια ιδιαίτερα θετική εικόνα για την εταιρεία η οποία όμως δεν αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα. Αντιλαμβανόμαστε ότι πρέπει να μην συγχέουμε διαφορετικές έννοιες και ότι πάντα πρέπει να ερευνούμε για τον τρόπο με τον οποίο προκύπτουν τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται.

Και τα δυο σενάρια αφορούν ένα βραχυπρόθεσμο διάστημα λειτουργίας, με λίγες, απλουστευμένες συναλλαγές και συνάμα μη αντιπροσωπευτικό, αλλά αναγκαίο για τον διαχωρισμό των εννοιών μας ώστε να καταλάβουμε την χρησιμότητα του ότι κέρδη δεν σημαίνουν απαραίτητα και θετικές ταμειακές ροές ή το αντίστροφο καθώς και την αναγκαιότητα μελέτης των ταμειακών ροών. Κάθε οντότητα θα πρέπει να κρίνεται με περισσότερα κριτήρια και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα για την εξαγωγή καλύτερων συμπερασμάτων και να δίνεται μεγάλη έμφαση στον χρονικό ορίζοντα, το λεγόμενο *timing*, των ταμειακών εισροών και εκροών. Συνεπώς εδώ γίνεται αντιληπτό αυτό που ειπώθηκε

νωρίτερα ότι οι μελέτη ταμειακών ροών κοιτάζει κατευθείαν στην καρδιά της οντότητας και μπορεί να φανερώσει στοιχεία που υπό άλλες συνθήκες δεν θα γινότουσαν αντιληπτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

6.1 Εισαγωγή

Σε αυτό το τελευταίο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί ένα παράδειγμα με αληθινά δεδομένα για την παρουσίαση του πρακτικού μέρους της Κατάσταση Ταμειακών Ροών και με τις δύο μεθόδους, που θα ενισχύσει την κατανόηση των όσων αναφέραμε έως τώρα. Για να γίνει αυτό θα χρησιμοποιηθούν δύο διαδοχικοί ισολογισμοί μιας επιχείρησης, τα αποτελέσματα χρήσης και ορισμένες επιπρόσθετες πληροφορίες. Έπειτα αφού συντάξουμε τις καταστάσεις ταμειακών ροών, θα παραθέσουμε χρήσιμα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν από την μελέτη των ταμειακών ροών και θα θέσουμε πιθανά ενδιαφέροντα ερωτήματα για μελλοντική έρευνα.

6.2 Δεδομένα

Σε αυτό το σημείο παραθέτονται οι δύο διαδοχικοί ισολογισμοί της επιχείρησης για τις χρήσεις 20X6 και 20X7:

Πίνακας 7: Διαδοχικοί Ισολογισμοί

	20X7 €	20X6 €
Ενεργητικό	.000 €	.000 €
Πάγια	7460	3820
Μείον: αποσβεσθέντα	2900 = 4560	2120 = 1700
Επενδύσεις σε χρεόγραφα	5000	5000
Αποθέματα	2000	3900
Απαιτήσεις	3800	2400
Ταμειακά διαθέσιμα & ισοδύναμα	420	2120
Σύν. Ενεργητικού	15780	15120
Ίδια κεφάλαια & παθητικό		

Ίδια κεφάλαια		
Μετοχικό κεφάλαιο	3000	2500
Αποθεματικά	4000	3000
Κέρδη εις νέον	2420	1560
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	9420	7060
Παθητικό		
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4600	2080
Τρέχουσες υποχρεώσεις	500	3780
Τόκοι πληρωτέοι	460	200
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	800	2000
Σύν. Παθητικού	6360	8060
Σύνολο παθητικού & ιδίων κεφαλαίων	15780	15120

Δίνεται η κατάσταση του λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης της επιχείρησης για το έτος 20X7:

Πίνακας 8: Αποτελέσματα Χρήσης .000 €

Πωλήσεις	61300
Μείον: κόστος πωλ/ντων	(52000)
Μικτό κέρδος	9300
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	(900)
Έξοδα διοίκησης και διάθεσης	(1820)
Τόκοι χρεωστικοί	(800)
Έσοδα από επενδύσεις σε χρεόγραφα	1000
Ζημία από συναλλαγματικές διαφορές	(80)
Καθαρά κέρδη προ τόκων και φόρων και έκτακτων κονδυλίων	6700
Προϊόν ασφαλιστικής αποζξμίωσης λόγω καταστροφής από θεομηνία	360
Καθαρά κέρδη προ φόρων	7060
Φόρος εισοδήματος	(2800)
Καθαρά κέρδη χρήσεως	4260

Δίνονται επίσης οι παρακάτω πρόσθετες πληροφορίες:

Κατά τη διάρκεια της χρήσης αποκτήθηκαν ενσώματες ακινητοποιήσεις συνολικού κόστους 2500€ από το οποίο ποσό 1800€ καλύφθηκε με χρηματοδοτική μίσθωση. Οι πληρωμές που έγιναν στην χρήση για την απόκτηση αυτών των ακινητοποιήσεων ανήλθαν σε 700€. Εγκαταστάσεις αξίας κτήσεως 160 και σωρευμένων αποσβέσεων 120€ πωλήθηκαν έναντι 40€.

Αγοράστηκε θυγατρική Ψ έναντι 1180€. Για την αγορά έγινε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου 500 και συνήφθη και μακροχρόνιο δάνειο 500€.

Η πραγματική αξία των στοιχείων ενεργητικού και του παθητικού της θυγατρικής Ψ έχει ως εξής: αποθέματα 200€, απαιτήσεις 200€, ταμείο 80€, ενσώματες ακινητοποιήσεις 1300€, τρέχοντες υποχρεώσεις 200€, μακροπρόθεσμα δάνεια 400, εισπράχθηκαν μερίσματα 400€.

Οι χρεωστικοί τόκοι της χρήσης ήταν 800€ αλλά από αυτούς κατά την διάρκεια της χρήσης πληρώθηκαν 340€. Επίσης πληρώθηκαν τόκοι 200€ που αφορούσαν προηγούμενη χρήση. Πληρώθηκαν μερίσματα 2400. Η υποχρέωση για φόρους στην αρχή της χρήσεως ήταν 2000 και στο τέλος της 800. Κατά τη διάρκεια της χρήσης έγινε επιπλέον πρόβλεψη φόρου εισοδήματος 2800. Στις απαιτήσεις της 31/12/20X7 περιλαμβάνεται και ποσό 200 που αφορά τόκους.

Αμέσως τώρα θα ετοιμάσουμε την κατάσταση ταμειακών ροών με την άμεση και την έμμεση μέθοδο.

6.3 Κατάσταση Ταμειακών Ροών με την Άμεση Μέθοδο

Πίνακας 9: Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες, Άμεση Μέθοδος

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	.000 €
Εισπράξεις από πελάτες (1)	60300
Πληρωμές σε προμηθευτές και υπαλλήλους (2)	55200
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	5100
Τόκοι που πληρώθηκαν (3)	(540)
Φόροι εισοδήματος που πληρώθηκαν (4)	(4000)
Ταμειακές ροές πριν από άλλα έκτακτα κονδύλια	560
Λοιπά έκτακτα κονδύλια, προϊόν αποζημίωσης	360
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	920

Υπολογισμοί: (1) $(2400+200+61300-3800+200) = 60300$

(2) $(52000+1820-3900+2000-200+200+3780-500) = 55200$

(3) $(200+340) = 540$

(4) $(2000+2800-800) = 4000$

Πίνακας 10: Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες

Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	.000 €
Αγορά θυγατρικής μετά την αφαίρεση διαθεσίμων (5)	(1100)
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων (6)	(700)
Προϊόν από πώληση εξοπλισμού	40
Τόκοι που εισπράχθηκαν (7)	400
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	400
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(960)

Υπολογισμοί: (5) $(1180-80) = 1100$

(6) $(2500-1800) = 700$

(7) $(160-120) = 40$

Πίνακας 11: Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές δραστηριότητες

Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες	.000 €
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	500
Εισπράξεις από μακροπρόθεσμο τραπεζικό δάνειο	500
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων (8)	(180)
Μερίσματα που πληρώθηκαν	(2400)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	(1580)

Μείωση ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων	(1620)
Συν ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης (9)	2040
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	420

Υπολογισμοί: (8) $(2080+400+500+1800-4600) = 180$

(9) $(2120-80) = 2040$

6.4 Κατάσταση Ταμειακών Ροών με την Έμμεση Μέθοδο

Πίνακας 12: Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες, Έμμεση Μέθοδος

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες	.000 €
Καθαρά κέρδη προ φόρων	6700
Προσαρμογές για:	
Αποσβέσεις	900
Ζημία από συναλλαγματικές διαφορές	80
Έσοδα από επενδύσεις σε χρεόγραφα	(1000)
Τόκοι χρεωστικοί	800
Ταμειακές ροές πριν τις μεταβολές από κεφάλαιο κίνησης	7480
Αύξηση απαιτήσεων από πελάτες και λοιπούς λογαριασμούς	(1000)
Μείωση αποθεμάτων	2100
Μείωση τρεχουσών υποχρεώσεων	(3480)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	5100
Τόκοι που πληρώθηκαν	(540)
Φόροι εισοδήματος που πληρώθηκαν	(4000)

Ταμειακές ροές πριν από λοιπά και έκτακτα κονδύλια	560
Λοιπά έκτακτα κονδύλια, προϊόν αποζημίωσης	360
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	920
Ταμειακές ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες	
Αγορά θυγατρικής μετά την αφαίρεση διαθεσίμων	(1100)
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων	(700)
Προϊόν από πώληση εξοπλισμού	40
Τόκοι που εισπράχθηκαν	400
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	400
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(960)
Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες	
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	500
Εισπράξεις από μακροπρόθεσμο τραπεζικό δάνειο	500
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων	180
Μερίσματα που πληρώθηκαν	(2400)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες	(1580)
Μείωση ταμειακών ισοδυνάμων	(1620)
Συν ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της χρήσης	2040
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της χρήσης	420

Υπολογισμοί: (1) (2400+200-3800+200) = (1000)

$$(2) (3900+200-2000) = 2100$$

$$(3) (3780+200-500) = (3480)$$

$$(4) (200+340) = (540)$$

$$(5) (2000+2800-800) = (4000)$$

6.5 Σύνοψη Κεφαλαίου, Αριθμοδείκτες και Σχόλια

Αφού ολοκληρώθηκε η σύνταξη της κατάσταση ταμειακών ροών και με τις δύο μεθόδους θα μπορούσαμε να αντλήσουμε συμπληρωματικές πληροφορίες από τους αριθμοδείκτες που παρουσιάστηκαν προηγουμένως.

$$\text{Δείκτης Ποιότητας κερδών} = \frac{\text{Καθαρή ροή ταμειακών διαθεσίμων από λειτουργικές δραστηριότητες}}{\text{Κέρδη από λειτουργικές δραστηριότητες}}$$

Μια υγιής οντότητα καλό θα ήταν να έχει τιμή αυτού του δείκτη κοντά στο 1 όπως αναφέρθηκε ήδη, στην περίπτωση μας όμως η τιμή του δείκτη είναι αρκετά χαμηλή $920/6700 = 0,13$, γεγονός που σημαίνει ότι η επιχείρηση διαθέτει πολλά λογιστικά κέρδη που δεν μετατρέπονται εύκολα σε μετρητά, συνεπώς είναι πολύ πιθανό να αντιμετωπίσει προβλήματα ρευστότητας.

Ο επόμενος δείκτης είναι αυτός της

$$\text{Κάλυψης μερισμάτων και τόκων} = \frac{\text{Καθαρή ροή ταμειακών διαθεσίμων από λειτουργικές δραστηριότητες}}{\text{Μερίσματα+Τόκους}}$$

Μια υγιής οντότητα θα πρέπει να έχει μια τιμή της τάξεως 3-4, στην περίπτωση μας όμως βλέπουμε ότι και εδώ πιθανότατα υπάρχει πρόβλημα και πιθανότατα η επιχείρηση δεν παράγει αρκετά κέρδη από λειτουργικές δραστηριότητες για να αμοίβει τους επενδυτές της καθώς η τιμή του δείκτη είναι $920/(540+2400) = 0,31$.

Μπορεί οι τιμές των δεικτών που λάβαμε μαζί με τις ταμειακές ροές από τις λειτουργικές και χρηματοοικονομικές ταμειακές ροές να είναι μεν θετικές, αλλά όχι ενθαρρυντικές, ωστόσο είναι άξιο προσοχής το ιδιαίτερα μεγάλο ποσό, αναλογικά του μεγέθους της επιχείρησης, που έχει δαπανηθεί στις επενδυτικές δραστηριότητες γεγονός που είναι θετικό διότι δείχνει πως η επιχείρηση έχει πραγματοποιήσει επενδύσεις που μπορεί μελλοντικά να της αποφέρουν κέρδη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7.1 Εισαγωγή

Μετά από την σύνταξη της Κατάσταση Ταμειακών Ροών με δεδομένα, σε αυτό το σημείο ολοκληρώνεται η εργασία και θα προβούμε στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων και θα προσπαθήσουμε να θέσουμε προβληματισμούς για μελλοντική ενασχόληση.

7.2 Χρήσιμα Συμπεράσματα

Η Κατάσταση Ταμειακών Ροών είναι μία από τις πέντε υποχρεωτικές καταστάσεις δημοσίευσης σύμφωνα με τα Δ.Λ.Π και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της χρηματοοικονομικής και λογιστικής μελέτης τόσο για αυτούς εντός της επιχείρησης όσο και για αυτούς που βρίσκονται εκτός αυτής.

Ο στόχος που τέθηκε ήταν να αναλύσουμε τις πτυχές της Κατάστασης Ταμειακών Ροών και να αναδείξουμε τη χρησιμότητα τους μέσα από τα ωφέλη που αποκομίζουν οι ενδιαφερόμενοι. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω των ορισμών που παρατέθηκαν και έπειτα των παραδειγμάτων που συνέβαλλαν στην κατανόηση τους.

Αναφορικά με τις μεθόδους παρατηρούμε πως όποια και να επιλεχθεί το τελικό αποτέλεσμα είναι το ίδιο παρά την διαφοροποίηση που υπάρχει μεταξύ άμεσης και έμμεσης μεθόδου στον υπολογισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, καθώς για τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες δεν παρατηρείται κάποια διαφορά.

Η εφαρμογή της άμεσης μεθόδου απαιτεί περισσότερο χρόνο για τη συλλογή πληροφοριών από εισπράξεις που προέρχονται καθαρά από πωλήσεις ή για πληρωμές προμηθευτών που έλαβαν χώρα μέσω ταμείου ή τραπέζης κατά τη διάρκεια της χρήσης. Ακόμα πρέπει να παρατηρηθούν όλες οι πληρωμές που συνέβησαν μετρητοίς ή μέσω τραπέζης όλων των εξόδων της επιχείρησης για όλες τις λειτουργίες της.

Από την άλλη, η εφαρμογή της έμμεσης μεθόδου δεν απαιτεί όλες τις πληροφορίες που αναφέρθηκαν παραπάνω. Προϋποθέτει μονάχα την εξέταση δύο διαδοχικών ισολογισμών και των μεταβολών των στοιχείων τους σε συνδυασμό με την κατανόηση της επίδρασης της εκάστοτε μεταβολής σε επίπεδο μετρητών.

Διαχωρίστηκαν σημαντικές έννοιες όπως κέρδη και μετρητά που πολύ συχνά συγχέονται και εντοπίστηκαν προβλήματα που χωρίς την μελέτη των ταμειακών ροών που είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη ρευστότητα δεν θα ήταν εύκολα εντοπίσιμα. Η κατάσταση ταμειακών ροών αποσκοπεί στο να πληροφορήσει από που προέρχονται τα μετρητά και που αυτά διαθέτονται. Έτσι η διοίκηση μπορεί να ταυτοποιήσει τις χρηματοδοτικές της ανάγκες, να εντοπίσει διαρροές στον ταμειακό προϋπολογισμό και τέλος να αποκτήσει μια αφετηρία για τη διαδικασία πρόβλεψης των μελλοντικών ταμειακών ροών. Όσο αφορά τους χρηματοοικονομικούς αναλυτές μπορούν να αντλήσουν πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα των κερδών και την στάση που κρατά η επιχείρηση προς τους χρηματοδότες της. Συμπερασματικά, η μελέτη ταμειακών ροών φανερώνει την ικανότητα της επιχείρησης να δημιουργεί ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα μέσα από τις κύριες δραστηριότητες και να διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της και προσδιορίζει μέσω των επενδυτικών και χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων τις σχέσεις μεταξύ αυτής και όσων την χρηματοδοτούν.

7.3 Προτάσεις για Μελλοντική Έρευνα

Ως προτάσεις για μελλοντική έρευνα, η επικαιρότητα φέρνει τις επιχειρηματικές οντότητες αλλά και όσους ασχολούνται με τα χρηματοοικονομικά αντιμέτωπους με ποικίλους προβληματισμούς. Ελέω οικονομικής κρίσης πολλά προβλήματα βγήκαν στην επιφάνεια με ένα από τα βασικότερα να είναι η ρευστότητα και η μεγάλη έλλειψη μετρητών που παρατηρείται. Το πρόβλημα αυτό είναι πιο επίκαιρο από ποτέ, ιδιαίτερα για την χώρα μας που προ ολίγων ημερών κατάφερε να αποδεσμευτεί από το φορτίο των Capital Controls. Συνεπώς ο Έλληνας επιχειρηματίας οφείλει να κατανοήσει την χρησιμότητα των ταμειακών ροών για να προγραμματίσει όσο το δυνατόν καλύτερα την ρευστότητα της επιχείρησης του. Όπως αποφανθήκαμε κέρδος δεν σημαίνει απαραίτητα και γεμάτα ταμεία με μετρητά ούτε ότι η επιχείρηση θα μπορεί με βεβαιότητα να συνεχίζει την ομαλή λειτουργία της. Αυτό εξαρτάται από την ικανότητα της να αποπληρώνει τα κάθε λογής χρέη της εντός των επιθυμητών

προθεσμιών γεγονόσ που κρούει τον κώδωνα του κινδύνου στην εισπρακτική της πολιτική για την ύπαρξη ρευστότητας. Εξίσου ενδιαφέρον είναι το ερώτημα αν η βαθύτερη μελέτη των ταμειακών ροών θα μπορούσε στο παρελθόν ή ακόμα και τώρα να ξεσκεπάσει φαινόμενα εταιρειών που ήταν «φούσκες» και καλύπτονταν με την άντληση όλο και περισσότερων κεφαλαίων από επενδυτές. Σαν τελευταίο προβληματισμό, ο οποίος πηγάζει από την διάλεξη με τον κ. Νεγκάκη, η οποία αποτέλεσε ερέθισμα να επιλέξω το παρόν θέμα, πιστεύω πως θα ήταν ενδιαφέρουσα μια μελέτη σχετικά με την άποψη των μάνατζερ σύγχρονων και μεγάλων οντοτήτων για τον βαθμό σημαντικότητας που δείχνει κάθε οντότητα μεταξύ των λειτουργικών, επενδυτικών και χρηματοοικονομικών δραστηριοτήτων της. Στην εποχή που διανύουμε απαιτείται τεράστια ευελιξία και προσαρμοστικότητα από μια οντότητα για να φτάσει και να παραμείνει ψηλά και αυτό ίσως αλλάζει τις ισορροπίες μεταξύ του βάρους των δραστηριοτήτων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Διεθνή Δημοσιευμένα Άρθρα

- Charitou, A. G., & Venieris, G. (1990). The need for cash flow reporting: Greek Evidence. *The British Accounting Review*, 22 (2), 107-117.
- Mao, M. Q., & Yu Y. (2015). Analysts' Cash Flow Forecast, Audit Effort, and Audit Opinions on Internal Control, *Journal of Business Finance & Accounting*, Volume 42 (5-6), pages 635-664
- Loth R. (2018), *Analyzing Cash Flow the Easy Way*, διαθέσιμο στο: <https://www.investopedia.com/articles/stocks/07/easycashflow.asp> [ημερομηνία πρόσβασης 28 Αυγούστου 2018]
- Bilinski P. (2014). Do Analysts Disclose Cash Flow Forecasts with Earnings Earnings when Earnings Quality is Low?. *Journal of Business Finance & Accounting*, Volume 4, pages 401-434
- Farshadfar S. & Monem R. (2013). The usefulness of Operating Cash Flow and Accrual Components in improving the Predictive Ability of Earnings, a re-

examination and extension, *Journal of Business Research*, Volume 4, pages 1061-1082

- Nason R. S. and Patel P. C. (2016). Is Cash King?. *Journal of Business Research*, Volume 69, pages 4242-4248
- Glaum, M. & Schmidt P., Schnurer K. (2016). What determines Managers Perception of Cash Flow Forecasting Quality? Evidence from a Multinational Corporation. *Journal of International Financial Management & Accounting*, Volume 27, pages 298-346
- Kadioglu E. & Kilic S. & Yilmaz E. A. (2017). Testing the Relationship between Free Cash Flow and Company Performance in Borsa Istanbul. *Canadian Center of Science and Education*, 10 (5), pages 148-158.
- Stice D. & Earl K. & Stice D. J. (2017). Cash Flow Problems can Kill Profitable Companies. *International Journal of Business Administration*, Volume 8 (6), pages 46-54.
- Qian W. & Mans S. (2018). Is R&D Cash Flow Sensitive?. *China Economic Review*, Volume 47 (C) , pages 77-95.
- Moez E. G. & Amina Z. (2018). Overinvestment of Free Cash Flow and Manager's Overconfidence. *International Business Research*, Volume 11 (3), pages 48-57.

Βιβλία

- Νεγκάκης Ι. Χρήστος, (2015), «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Θεωρία και Εφαρμογές», Α Έκδοση
- Άγγελος Α. Τσακλάγκανος (2005), «Χρηματοοικονομική Λογιστική (Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα)», Δεύτερη Έκδοση
- Καραγιάννης Ι., Καραγιάννη Α. και Καραγιάννης Δ., 2018 3η έκδοση, Ασκήσεις-Θέματα ΕΛΠ, παραδείγματα, εφαρμογές στην πράξη, 3η έκδοση, εκδόσεις Καραγιάννη, Θεσσαλονίκη
- Βλάχος Χ., Λουκά Α., (2007), Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα 2007, Εκδόσεις Global Training Athens
- Νιάρχος Νικήτας (2004), «Χρηματοοικονομική Ανάλυση Λογιστικών Καταστάσεων», Εκδόσεις Σταμούλης

- Grant Thornton (2004), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», Αθήνα, Πρώτη Έκδοση
- The Association of International Accountants (AIA), (2006), International Financial Reports, EPTC Publication Limited
- Πετράκης Π. Ε., (2010), «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα», Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
- Mulford W. Charles & Comiskey E. Eugene, (2005), «Creative Cashflow Reporting, Uncovering Sustainable Financial Performance», John Willey & Sons, Inc
- Λαζαρίδης Γ. και Παπαδόπουλος Δ. , (2010), Επιχειρηματική Ανάλυση και Προσδιορισμός Αξίας Επιχείρησης και Χρηματοδοτικών Τίτλων με τη χρησιμοποίηση των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Ελληνικά & Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεσσαλονίκη